

ŽIVA ZAJEDNICA

lebendige gemeinde

*Sretan Božić i
Nova godina!*

*Frohe Weihnachten
und ein gesegnetes neues Jahr!*

Naslovnica:

Obra de Gerrit Van Honthorst,
„Božić“

ŽIVA ZAJEDNICA lebendige gemeinde

List hrvatskih katoličkih
zajednica u Njemačkoj
Zeitschrift der kroatischen
katholischen Gemeinden
in Deutschland
www.zivazajednica.de

60435 Frankfurt am Main
An den Drei Steinen 42 d
Tel.: (069) 9540480
Fax: (069) 95404824
E-Mail:

zivazajednica@kroatenseelsorge.de
delegatur@kroatenseelsorge.de

Izdavač/Herausgeber:
Hrvatski dušobrižnički ured
Kroatenseelsorge in Deutschland

Odgovara/Verantwortlich:
P. Josip Bebić

Glavni urednik/Chefredakteur:
Dr. Adolf Polegubić

Uredništvo/Redaktion:
P. Josip Bebić, Željka Čolić,
Stjepan Herceg,
Marija Lovrić-Holenda,
dr. Adolf Polegubić,
Antonia Tomljanović-Brkić,
P. Jozo Župić

Grafička priprema/Layout:
Ljubica Markovica-Baban

Tisak/Druck:
Spengler's Druckwerkstatt GmbH
64572 Büttelborn

Godišnja pretplata s poštarinom/
Jahresbezugspreis incl. Porto: € 16,-
za ostale europske zemlje: € 22,-
za prekomorske zemlje: € 35,-
Bankverbindung:
Konto Nr. 129072 (BLZ 500 502 01),
bei der Frankfurter Sparkasse

Zadnja stranica:

Detalj s 10. smotre zborova
djece i mladih;
snimio: A. Polegubić

10. SMOTRA ZBOROVA DJECE I MLADIH

LUDWIGSHAFEN A. RH., 11.XI. ODRŽANA SMOTRA ZBOROVA DJECE I MLADIH

Nastup zbora
iz Wiesbadena

Zbor iz
Sindelfingena

Zbor iz
Darmstadta

Nastup zbora
iz Frankfurta

Nastup zbora
iz Offenbacha

● SVJETSKI DAN SELILACA I ...

„Mladi selioci“

str.

25

● INTERVJU: fra Zlatko Špehar

Vukovar je više od razrušenog grada

str.

6

● SMOTRA ZBOROVA DJECE I ...

„Ljubav vas je dovela“

str.

10

IZ CRKVE U SVIJETU

Druga enciklika pape Benedikta XVI. „U nadi spašeni“

4

BIBLIJA I BIOETIKA

Misterij života objavljen je u Duhu Života

Temelj nove duhovnosti života je Evanđelje života. Ono je lijek današnje krize.

12

BOŽIĆNI PRILOG

Povijest Božića

8-9

DJEČJI KUTAK

22-23

BEITRÄGE IN DEUTSCHER SPRACHE:

P. Josip Bebić: Das Lob Gottes und das Wohl des Volkes

WEIHNACHTSMÄRCHEN

Ž. Čolić: Die Suche nach dem Glück

Franz-Peter Tebartz-van Elst, Bischof von Limburg

13-15

|| Nada osvjetljava kršćaninov život, po njoj i od nje živi, dani mu postaju ispunjeniji, a život radosniji. ||

U nadi smo spašeni

Nedavno je u Vatikanu predstavljena druga enciklika pape Benedikta XVI. posvećena kršćanskoj nadi. Enciklika započinje riječima iz Pavlove poslanice Rimljanima „Spe salvi facti sumus“ („Ta u nadi smo spašeni“, 8,24). Jedna od Papinih tvrdnji u enciklici glasi: „Otkupljenje nam je ponuđeno u smislu da nam je dana nada, pouzdana nada, zahvaljujući kojoj se možemo nositi sa sadašnjošću.“ Papa dalje ističe kako samo kada je budućnost sigurna kao pozitivna stvarnost, sadašnjost je podnošljiva. „Tamna vrata budućnosti širom su otvorena. Onaj koji ima nadu živi drukčije; dan mu je novi život.“

Upravo ta nada osvjetljava kršćaninov život, po njoj i od nje živi, dani mu postaju ispunjeniji, a život živi radosnije. Ta nada povezana ljubavlju biva na poseban način prepoznatljiva u dane Božića. Ona je domišljata. Kršćane i sve ljude dobre volje senzibilizira na dobro. Koliko

se samo toga pozitivnoga u Crkvi i društvu čini u dane Božića? Ali Božić bi u srcu vjernika trebao trajati cijelu godinu. U božićno vrijeme na poseban je način živo i u hrvatskim katoličkim misijama i zajednicama u Njemačkoj. Sve je u pokretu. U svemu su tome uz pastoralne djelatnike zauzeti i brojni vjernici koji shvaćaju da sve u misijama ne ovisi samo o pastoralnim djelatnicima, već da su i oni kao živi članovi Kristova organizma prema svojim darovima pozvani na zauzetost i suradnju. Zajednica živi samo ako svi njezini članovi u punini žive svoje zajedništvo. Mnogi će Hrvati iz Njemačke za vrijeme božićnih blagdana otputovati u domovinu. Tako će na poseban način biti povezani sa svojim korijenima, sa svojom domovinskom Crkvom i domovinom. Zapravo i jednoj i drugoj nikada nisu ni prestali pripadati.

Svima čestit Božić i blagoslovljene 2008. godinu!

Urednik

Iz delegatovog Duhovnog poticaja

Slava Božja i dobro naroda

Drage čitateljice, dragi čitatelji! Istajući brojeve „Žive zajednice“ u 2007. godini, uvidamo da je u našim misijama učinjeno, relativno, mnogo na upriscu Kraljevstva nebeskog u našem narodu u tuđini. Spomenimo tek ono najvažnije: slavljenje sv. misa, održavanje vjeronauka i tečajeva hrvatskog jezika i kulture, raznovrsnih predavanja, tečajeva pripreme na brak, pripreme i podjeljivanja drugih sakramenata, organiziranja hodočašća i studijskih putovanja, smotra pjevačkih zborova, razne misijske svečanosti, pojedine karitativne djelatnosti na razini pojedinih misija, itd.

Ipak u središtu naših pastoralnih nacrta i djelatnosti na prvom je mjestu navještaj Radosne vijesti, svim ljudima, svih uzrasta, počevši od najmlađih. Upravo vjerskoj pouci i odgoju djece i mladih misionari i njihovi suradnici posvećuju punu brigu i pažnju. Raduje velik broj djece na vjeronauku. Veliki je broj kršćanski sklopljenih brakova, deseci tisuća vjernika u sakramentu

ispovijedi našli su svoje smirenje. Slava Božja, zatim dobro naroda i svakog pojedinca kroz rast u vjeri i zdravome nacionalnom ponosu – poveznica je, smisao i opravdanje cjelokupnoga našeg pastoralnog djelovanja. Jednom riječju to je rad za Kraljevstvo nebesko. Njegovo je ostvarenje započelo Isusovim utjelovljenjem i rođenjem. Slaviti Isusovo rođenje znači slaviti Boga koji je za nas postao čovjekom, uprisutnio se među ljudima i po Crkvi je ostao prisutan među nama do danas. Vjerujem da svatko od nas tko je iskren prema samome sebi ima razloga, na prijelomu stare u novu godinu, s Crkvom pjevati: „Tebe Boga hvalimo, vjerno ispovijedamo!“ U jednom takvom molitvenom raspoloženju radosno prihvaćamo dar još jednog Božića i još jedne nove godine sa svime što nam ona po Božjem promislu nosi.

S ovakvim mislima svima želim blagoslovljen Božić i čestito Mladolito.

Vaš fra Josip Bebić, delegat

DRUGA ENCIKLIKA BENEDIKTA XVI. „U NADI SPAŠENI“

Suvremeni čovjek i nada u milosrdnog Boga

Veliku i konačnu nadu jamči Bog, „koji je ljubav“. Bog je konačna – Velika nada, kaže Papa u enciklici.

Kršćanska nada sastoji se u prepoznavanju Boga kao dobrog i milosrdnog Oca. Na to je podsjetio papa Benedikt XVI. prije molitve Andeoskog pozdravljanja na prvu nedjelju došašća 2. prosinca, govoreći o svojoj drugoj enciklici „Spe salvi“ – „U nadi spašeni“. Govoreći velikome mnoštvu vjernika okupljenih na Trgu sv. Petra u Vatikanu, Sveti Otac je rekao kako je Isus u svojoj smrti i uskrsnuću objavio i pokazao Božju ljubav i time utemeljio nesalomljivu i neprolaznu nadu, koju ništa ne može uzdrmati. Zbog toga je na početku došašća, kao vremena u kojemu vjernici iščekuju Krista, „cijeloj Crkvi i svim ljudima dobre volje“ darovao i ponudio svoju novu encikliku o kršćanskoj nadi. Razvoj moderne znanosti vjeru i nadu sve više potiskuje u privatno i individualno područje, podsjetio je Papa. No, danas je na dramatičan način vidljivo da čovječanstvo i svijet kao cjelina trebaju Boga jer su „inače bez nade“. Znanost puno pridonosi blagostanju čovječanstva, ali ona ne može „otkupiti“ čovjeka, nadodao je Benedikt XVI.: „Čovjek se otkupljuje preko ljubavi, koja osobni i društveni život čini dobrim i lijepim.“ Veliku i konačnu nadu jamči Bog, „koji je ljubav“. Bog je konačna – Velika nada. Nada je uvijek tijesno povezana s vjerom, tumači Benedikt XVI. Ona je dar koji „mijenja život onome tko ga prima, kao što pokazuje primjer tolikih svetača i svetica“. Današnji moderni svijet, zaveden znanošću, sve više treba Boga – „pravoga Boga“ – rekao je Papa, jer ljudi inače ostaju bez nade.

Velika nada – sam Bog

Prije podne Benedikt XVI. posjetio je rimsku bolnicu „Sv. Ivana Krstitelja“ suverenoga Malteškog reda u rimskoj četvrti Magliana, gdje je slavio misu za bolesnike i njihovu rodbinu, te medicinsko osoblje. U svojoj je propovijedi Papa govorio o svojoj enciklici, ističući kako ljudi trebaju i male i veće nade koje ih, dan za danom, drže na putu. „No, bez velike nade, koja mora nadići sve ostalo, one nam nisu dovoljne. Ta velika nada može biti samo

Bog, koji obuhvaća svemir i koji nam može predložiti i darovati ono što sami ne možemo dosegnuti.“ Kako je istaknuo Ivica Raguž, „bez te Velike Nade sve ostale 'male' i 'velike' nade su zaista 'najgore od svih zala'“. Kršćanska nada proizlazi iz vjere i oblikovana je vjerom: vjera daje istinski temelj nadi i omogućuje joj da bude Velika Nada. Upravo tu osnovnu postavku Sveti Otac analizira, rečeno je na predstavljanju enciklike u Vatikanu 1. prosinca, u prvih devet brojeva enciklike. Tu svoju tezu potkrepljuje i biblijskim tekstovima, koji na nekim mjestima poistovjećuju nadu i vjeru. Nada kršćanske vjere ne zaustavlja se na informaciji, već ide dalje: ona oblikuje i mijenja životni stil i ponašanje. Istodobno, samo kršćanska nada spašava, ističe Papa, navodeći kao primjer života afričku sveticu Josipu Bakhitu koja je puno patila služeći raznim gospodarima.

Nada u moderno doba

Enciklika u brojevima 10 do 15 antropološki utemeljuje kršćansku nadu u Isusu Kristu. Središnja je tema kršćanske nade i cijeloga čovjekova života vječni život. A upravo se čovjekov život, navodi Sveti Otac, pokazuje proturječnim s obzirom na pitanje vječnoga života. S jedne strane, čovjek ne želi vječni život već samo ovaj sadašnji život. Čovjek ne želi smrt. S druge pak strane, ovaj sadašnji život, koji bi trajao unedogled, također je zastrašujući te se čini da jedino smrt može donijeti izbavljenje. Papa zaključuje da čovjek zapravo ne zna što je vječni život, što je vječnost. A nada se uvijek odnosi na vječni život, za koji znamo da mora postojati, ali ga teško možemo zamisliti. Moderni kršćani, primjećuje Benedikt XVI., individualizirani su i među njima je zamjetna „sebičnost spasenja koje se uskraćuje služenju drugome“, te se pita zašto je to tako. Na to pitanje odgovara kroz sljedeće brojeve (17 do 22). U tim člancima Papa analizira moderno doba i njegov odnos prema nadi.

Moderno doba, piše Benedikt XVI., nadu više ne polaže u vjeru u Isu-

sa Krista. Modernom je dobu važan čovjek i njegovo djelovanje, njegova praksa i njegova znanost. Velika nada više ne dolazi iz vjere, nego iz čovjekova razuma i slobode.

U razumu se krije sada velika nada, jer on treba omogućiti napredak koji će razriješiti sva pitanja čovjekove egzistencije. Isto tako dovoljno je postati slobodan i sloboda će, kao takva, već ostvariti veliku nadu u čovjekovo ostvarenje: „Razum i sloboda izgledaju da mogu sami od sebe, svojom vlastitom dobroćom, zajamčiti savršeno ljudsko zajedništvo“, (br.18). Prvo razdoblje prosvjetiteljstva, napose Francuska revolucija u 18. stoljeće, promatralo je takvo utemeljenje velike nade u razumu i slobodi kao nešto sasvim ostvarivo. No, već potkraj stoljeća sve se više očituje nesposobnost čovjekova da samim svojim razumom i svojom slobodom ostvari raj na zemlji. U ovome dijelu enciklike Papa ponovno iznosi svoju kritiku prosvjetiteljstva koje je pokušalo i još pokušava ostvariti veliku nadu razumom, slobodom i revolucijom. No, sve te nade pokazale su se promašenima.

Božja ljubav otkupljuje

Papa objašnjava da kršćanska vjera nije protiv razuma kao takvoga, ali je protiv razuma koji je isključivo sveden na „razum moći i djelovanja“. Modernom čovjeku Benedikt XVI. još jednom ponavlja: nakon višestoljetnih iskustava prosvjetiteljstva koja su nam pokazala da razum, sloboda i revolucija nisu dovoljni, vrijeme da se čovjek otvori vjeri, vjeri koja ne nijeće razum i slobodu, nego im daje smjer i smisao. Ni znanost, nastavlja Papa, ne može otkupiti čovjeka, ne može razriješiti veliko pitanje tko je čovjek. To može jedino ljubav i to samo Božja ljubav koja je jača i od smrti. Samo ljubav otkupljuje. Ona zapravo omogućuje istinsku nadu, Veliku Nadu koja je poruka ove enciklike: „Ta Velika Nada može biti samo Bog koji obuhvaća cjelokupnu stvarnost i koji nam može dati i darovati ono što mi sami ne možemo.“

M.K.

Priprava puta Novorođenom

U sklopu proslave Dana branitelja Dubrovnika na brdu Srđ ponad Dubrovnika upriličena je pobožnost križnoga puta, koju je predvodio dubrovački biskup Želimir Puljić

U povodu 550. obljetnice izgradnje crkve sv. Marije od milosti na Dančama u četvrtak 6. prosinca izveden je scenski prikaz „Angelus s Danača” u Kazalištu Marina Držića u Dubrovniku. Uz redovnice slavljenice izvedbi su nazočile redovnice iz drugih družbi, redovnici, svećenici, vjernici, kulturni djelatnici, predstavnici gradske i županijske vlasti kao i dubrovački biskup Želimir Puljić. Tekst za „Angelus s Danača” napisao je Stjepan Lice, a scenarij i realizaciju osmislila je Brigita Masle.

Apostolski nuncij u Bjelorusiji nadbiskup Martin Vidović na blagdan sv. Nikole u četvrtak 6. prosinca predvodio je središnju koncelebriranu misu u crkvi Sv. Nikole biskupa u Metkoviću. U propovjedi je nadbiskup istaknuo kako svetog Nikolu štiju jednako i kršćanski istok i zapad. O veličini i proširenosti njegova štovanja govori podatak da je u Carigradu u šestom stoljeću bilo 25 crkava njemu posvećenih. Na splitskom groblju Lovrinac u samostansku grobnicu franjevac konventualaca u četvrtak 6. prosinca pokopan je franjevac konventualac o. Petar Božo Odak.

U Zadru je proslavljen sv. Nikola zaštitnik pomoraca. U katedrali Sv. Stošije u Zadru svečano je proslavljen Mornarski dan. U slavlju su sudjelovali učenici Pomorske i Visoke pomorske škole, obitelji pomoraca, djelatnici Pomorske policije, Lučke kapetanije i ostalih pomorskih ustanova u Zadru. U Zadru je sjedište najveće i uspješne hrvatske broderske tvrtke Tankerske plovidbe koja djeluje već pola stoljeća, a sa zadarskog je područja više od 3000 brodskih časnika. Nacionalnom interesu Hrvatske da bude pomorskom zemljom doprinosi i srednja Pomorska škola koju pohađa 416 učenika. Od toga ih je 300 za zanimanje mornara i pomoraca, a 100 agencijsko špedicijskog usmjerenja.

Sjećanje na Dan branitelja

U sklopu proslave Dana branitelja Dubrovnika na brdu Srđ ponad Dubrovnika upriličena je pobožnost križnoga puta. Križni put je predvodio

dubrovački biskup Želimir Puljić uz sudjelovanje članova Udruga iz Domovinskog rata te brojnih vjernika čiji su najmiliji dali svoj život u obrani grada i Domovine. Razmatranja uz postaje križnoga puta napisao je don Živko Kustić, a govore o tragičnom stradanju hrvatskog naroda koji se unatoč mržnji neprijatelja uzdiže prema konačnoj pobjedi dobrote i ljubavi prema novome životu i slobodi.

Sjednica Vijeća HBK za ekumenizam i dijalog pod predsjedanjem biskupa mons. Vlade Košića održana je 3. prosinca u prostorijama Tajništva HBK u Zagrebu. Na sjednici su razmatrana i vrednovana ekumenska zbivanja u svijetu i kod nas. U svrhu predstavljanja javnosti i zaživljavanja poruka upućenih s Trećeg europskog ekumenskog skupa u Sibiru u Rumunjskoj Vijeće je organiziralo prevođenje glavnih dokumenata na hrvatski jezik kao i okrugli stol „Poruke i poticaji 3. europskog ekumenskog skupa u hrvatskom kontekstu”. Predstavljena je i tema predstojeće jubilarne, stote, svjetske Molitvene osmine za jedinstvo kršćana, koja će u siječnju 2008. biti u znaku biblijskog gesla: „Bez prestanka se molite”.

Zajedništvo političara i Crkve

Stotinjak djelatnika u stranačkom i političkom životu s područja Đakovačke i Srijemske biskupije sudjelovalo je na devetom susretu koji dva puta godišnje organizira Biskupijski pastoralni centar – Biskupijski ured za promicanje socijalnog nauka Crkve i za društvena pitanja. Susret, na kojem su sudjelovali i đakovački i srijemski pomoćni biskup dr. Đuro Hrančić, temi „Hrvatski agrar i predpristupne dileme s osvrtom na iskustvo Poljske, Austrije i Slovenije” održan je na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Đakovu.

U Duhovno-obrazovnom centru Družbe sestara milosrdnica Marijin dvor u Lužnici kod Zaprešića održana je adventska duhovna obnova za svećenike Zagrebačke nadbiskupije koji

su zaređeni u posljednjih sedam godina.

Zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić uputio je čestitku svim članovima Židovske vjerske zajednice u prigodi židovskog blagdana Hanuke u Hrvatskoj i svim članovima Židovske općine Zagreb.

Susret župnih domaćica priređen je u pastoralnom programu Riječke nadbiskupije u Nadbiskupskom domu. Svećenici Varaždinske biskupije sudjelovali su na adventskoj duhovnoj obnovi uoči svetkovine Božića.

Gospodarski forum traži pravdu

Gospodarski forum u organizaciji Caritasa Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine održan je u Vrhbosanskoj katoličkoj bogosloviji u Sarajevu. Sudionici foruma uputili su odvojene izjave Vijeću ministara i entitetskim vladama i parlamentima Bosne i Hercegovine te hrvatskom predsjedniku, Vladi i Saboru. U izjavi upućenoj nositeljima vlasti u BiH sudionici foruma ističu nužnost da se ubrzaju ustavne promjene i izmjene zakonske regulative kako bi se omogućilo formiranje i funkcioniranje ključnih institucija za razvoj gospodarstva. Traže da se osigura izgradnju i funkcioniranje jedinstvenoga gospodarskog prostora u BiH, da se otpočnu i što brže provedu reforme za smanjenje i racionalizaciju državnog aparata kako bi se uspostavila moderna uprava te više ulaže u znanost i obrazovanje. Pod geslom „Pripraviti ču put Gospodinu” održana je 1. prosinca u Rumi duhovna obnova za mlade Srijemskog vikarijata. Sudjelovalo je šezdesetak mladih iz župa Maradić, Ruma, Golubinci, Šid, Srijemska Mitrovica, Hrtkovci, Platičevo, Nikinci te Željko Tovilo, domaći župnik i više svećenika.

U samostanu Klanjateljica Krvi Kristove u Zagrebu predstavljena je Zaklada „Marija De Mattias”. Svrha Zaklade je dobrobit bližnjih u duhu karizme Klanjateljica Krvi Kristove, a koju je živjela sveta Marija De Mattias, zatim zauzimanje za solidarnost i pravdu u društvu.

A.O.

RAZGOVOR S GVARDIJANOM VUKOVARSKIM FRA ZLATKOM ŠPEHAROM

Vukovar je više od razrušenog

Živa zajednica: *Dan 18. studeni obilježava se kao Dan sjećanja na Vukovar. Naime, toga dana 1991. nakon tromjesečnog potpunog okruženja posustala je hrvatska obrana Vukovara. Kako danas ocjenjujete cjelokupnu situaciju u tom hrvatskom Gradu Heroju?*

Zlatko Špehar: Grad Vukovar je grad mira i sigurnosti. Materijalno skoro u potpunosti obnovljen. Ipak, fasade novih kuća ne mogu sakriti ranjenu dušu vukovarskih povratnika Hrvata, koji još uvijek ne znaju za stotine „nestalih“, mnogih nepravdi kojima se sustavno gazi osjećaje obitelji poginulih hrvatskih branitelja, Domovinski rat.

„Mi vjerujemo i opraštamo“

Žz: *U kojoj se mjeri ostvaruje normalizacija odnosa cjelokupnog pučanstva u Vukovaru?*

Zlatko Špehar: Vukovarski Hrvati nisu podigli ruku na osvetu po svom povratku u Grad. U Vukovaru je ostalo živjeti oko 10000 Srba, koji su „abahirani“ za počinjene zločine. Nije lako susretati ih svakodnevno, znajući kako su oni prstom pokazali vaše vlastito dijete; njega nema, a oni „mirno“ žive. Mi nismo zločinci. Mi se ne znamo osvećivati. Vukovar je najveći protudokaz na sve haaške i druge objede o genocidnosti hrvatskog naroda. Nismo ispunili potajne želje mnogih međunarodnih promatrača o nekoj hrvatskoj osveti. Ne mogu nas svrstati među zločince. To nam ne mogu oprostiti... Mi to nismo. U našoj molitvi za snagu Neba kako bi mogli oprostiti počiniteljima zla, krije se rješenje za normalizaciju života u Vukovaru. Mi vjerujemo i opraštamo.

Žz: *Koji su stvarni problemi prisutni u tome gradu?*

Zlatko Špehar: Najveći problem, nakon onih povezanih s teškim traumama o neznanju za naše nestale su i

stalni nepravedni odnosi prema hrvatskim povratnicima. Njima je ukinut status povratnika, a Srbima se stalno produžava, daju im se stanovi iz koji Hrvati moraju iseliti, često i na ulicu. Problem koji se posebno u Vukovaru osjeti jest stalni pritisak međunarodne zajednice o „pravima nacionalnih manjina“. Davanje većih prava njima nego li domaćem hrvatskom stanovništvu unosi nemir i ogorčenje. Drugi problemi su gospodarstvene naravi. U Vukovaru se slabo može raditi, velika nezaposlenost, kojoj razloga pronalazimo u političkim strukturama svih Vlada RH, za koje je Vukovar na dalekom hrvatskom Istoku. Poseban je problem mladih koji odlaze iz Grada; ne smijemo prešutjeti niti siromaštvo koje se susreće na svakom koraku. I to je lice medalje života u Vukovaru...

Najskuplja košarica s najmanjim primanjima

Žz: *Što je sa stvaranjem uvjeta zaposlenja, jačanja standarda i povratka stanovnika u Vukovaru?*

Zlatko Špehar: U Vukovar se vratilo oko 17000 Hrvata. Desetak tisuća Srba je ostalo – neki se vraćaju, uzimaju stanove i čekaju otkup po niskoj cijeni, a onda ih žele prodati Hrvatskoj po skupoj cijeni. Oni ne žele ovdje živjeti. Najveći dio ih je dobro situiran pokradenim iz Vukovara 1991. i žive u Srbiji ili negdje drugdje. Standard je „jak“ po cijenama u Vukovaru; mi smo među najskupljom košaricom a s najmanjim primanjima. Mislim da se na burzi rada nalazi oko 34% nezaposlenih...

Žz: *U kojoj se mjeri ostvaruje funkcioniranje cjelokupnog hrvatskog sustava danas u Vukovaru i pokazuje li Hrvatska pritom sa svojim institucijama dovoljnu skrb?*

Zlatko Špehar: Nakon tzv. Mirne reintegracije 1997. godine i tog zagonetnog „Erdutskog sporazuma“, Hrvatima povratnicima u Vukovaru je ostalo ma-

Snimio: A. Poljegačić

lo mjesta za zaposlenje. Srbi su morali ostati zaposleni u svim državnim službama. Mnogi su vukovarski Hrvati morali potražiti posao i kruh izvan Vukovara. Zakonom o pravima nacionalnih manjina, koji je skrojen i usvojen u vrijeme SDP-ove vladavine, sve ono što se u prijašnjem sustavu nije smjelo reći; npr. tadašnja velika neproporcionalna zastupljenost Srba u upravnim tijelima Hrvatske nasuprot njihovom manjinskom broju, sada se po nekom ključu mora imati proporcionalni broj Srba u državnim institucijama. I to se strogo kontrolira. Mnoge hrvatske obitelji su ostale bez posla. U Hrvatskoj policiji su zaposleni „krajinski milicajci“, nerijetko uprljanih ruku, a hrvatski policajci su dobili plave koverta.

Prosvjedno pismo predsjedniku Den Haaga

Žz: *Nedavno ste uputili prosvjedno pismo predsjedniku Den Haaga Faustu Pocaru u povodu sramotne presude ratnim zločincima Veselinu Šljivančaninu, Mili Mrkšiću i Miroslavu Radiću. Pritom ste upozorili kako je tom presudom teško povrijeđena istina i pravda.*

Zlatko Špehar: Doslovno smo napisano predali tajniku ICTY-a sljedeće:

grada

„Staro moralno načelo, koje svoje uporište ima u naravnom zakonu svakog ljudskog bića, Pravda je temelj mira – mir je djelo pravde (Iz 32,7), nakon Vaše presude „Vukovarskoj trojci“, dovedeno je u pitanje za buduće međunarodne pravne postavke i odredbe, koje neće više u krivičnim postupcima tražiti istinu, moralnost i dobru namjeru, već će se ravnati po prohtjevima pojedinaca ili političkih skupina, a sve na međunarodnom području pravde.

Podvrgavanjem pravde zakonu sile, pravda je stavljena izvan snage zakona, a time je postala ranjiva. Takva pravda ne može doprinijeti miru nigdje u svijetu; posebno ne na ovim područjima. Zato u punoj moralnoj odgovornosti tvrdimo, da je Vašom presudom teško povrijeđena istina i pravda. Samim time ste ICTY stavili izvan snage Zakona.“

Žz: Kako ocjenjujete cjelokupni vjerski život u Vukovaru? Koji su stvarni problemi koji se javljaju na tome području?

Zlatko Špehar: Vukovar je „slobodan“ od katolika iz 1991. godine. Vukovarski Hrvati su bili vjernici i prije srpske agresije i progonstva. U otajstvu križa kojega su kroz rat i progonstvo i u samom povratku proživljavali, kalili su svoju vjeru, usprkos nepravdama. Kroz molitvu svjesno pristupaju Bogu u traženju istine i pravde. Molitva je mnogima vukovarskim Hrvatima povratnicima otvorila srce i čisti ih snagom Božje milosti, koja njihovu bol pretvara u blagi balzam za izmučenu dušu: oni opraštaju. Posjet crkvi nedjeljom je velik. Između 50 i 70% vjernika redovito nedjeljom sudjeluje na svetoj Misi. Takvi su bili i prije rata. Vjernici katolici osjećaju potrebu i za pomirbom. Za nju je potrebna i druga strana. Teško je živjeti vrata uz vrata i ne „vidjeti se“. Na žalost, sa srpske strane nema nikakva pomaka po tom pitanju. Oni su slavili u Vukovaru hašku presudu.

Žz: U kojoj je mjeri hrvatsko iseljništvo osjetljivo za materijalne i druge potrebe kako Vukovara, tako i drugih gradova i mjesta pogođenih ratom u Hrvatskoj.

Zlatko Špehar: Vukovarska medalja života ima dvije strane: Jedna je materijalna izgrađenost kuća i stanova, a druga je mogućnost življenja (ili preživljavanja). Neizmjereno smo zahvalni Bogu što svoje vukovarske siromahe nije zaboravio: otvorio je mnoga srca u hrvatskom iseljništvu kao i kod mnogih stranaca i domaćih Hrvata. Mi nismo pisali apele iz Vukovara za pomoć. Vukovar ne zna prositi. Vukovar je sve dao za vjeru i slobodu Hrvatsku. Vukovar izriče svakodnevnim molitvama zahvalu Bogu za svu pomoć kojom smo bili obdareni kada je bilo najteže. I danas stotine obitelji kuca na vrata Caritasa u Vukovaru. Nismo zatvorili srce niti za srpsku i druge etničke skupine. Glad za nas nema ime-

Neizmjereno smo zahvalni Bogu što svoje vukovarske siromahe nije zaboravio: otvorio je mnoga srca u hrvatskom iseljništvu kao i kod mnogih stranaca i domaćih Hrvata.

na, prezimena niti etničke ili vjerske oznake. Mi ne poznamo drugog puta. Već četvrtu godinu nastojimo kroz akciju „Kruh i mlijeko za djecu Vukovara“ priskrbiti malo kruha i mlijeka onim obiteljima, koje to nisu same u stanju. Pedesetak djece na taj način uzdržavamo.

Otvoreni za svjedočenje istine o Vukovaru

Žz: Kako u većoj mjeri sve senzibilizirati za veću socijalnu osjetljivost?

Zlatko Špehar: U Vukovar treba doći. Mi smo otvoreni za svjedočenje istine Vukovara. Treba obići mjesta stradanja: vukovarsku bolnicu, Groblje hrvatskih branitelja domovinskog rata, masovnu grobnicu na Ovčari, Spomen dom na Ovčari – te hangare gdje su

mučeni teški ranjenici, i još puno toga. U oči se susresti s dječjim križem od trnja kojime svjedoče svoju istinu, koju je jedan mali Vukovarac ovako iz-

rekao: „Isuse, pošalji mi malo novaca da si kupim kruha...“ Samo siromasi znaju što to znači biti kruha gladan.

Žz: I sami ste djelovali u hrvatskoj pastvi u inozemstvu. Što biste u ove božićne dane poručili Hrvatima u Njemačkoj i u svijetu.

Zlatko Špehar: Bio sam dugo u inozemstvu. Lakše mi je bilo prikupljati i poslati pomoć nego li je iščekivati i dijeliti. Nije lako biti vukovarskim siromahom. Djeca Vukovara će se i ove godine okupiti na glavnom vukovarskom trgu Republike Hrvatske i pustiti bijeli vijenac u rijeku Vuku za 86 ubijene hrvatske djece u Vukovaru 1991. godine. Nastavit će se njih nekoliko tisuća radovati sv. Nikoli i mandarinu, kojoj se nadamo da će doći iz Dubrovnika. Ponijet će mandarinu kući; to je dar. Za Božić će pohoditi Malog Isusa na blagdan sv. Stjepana u našoj crkvi. Mnoga će se djeca – njih oko 1500! – ako darova nešto stigne, veseliti

njima, jer ih veliki broj neće naći ništa pod božićnim drvom. Djeca iz Vukovara imaju samo jednu poruku: „Upalite na Božić jednu svijeću za Vukovar, da ne padne u tamu zaborava. Hvala Vam, što imate mjesta u Vašim srcima za nas.“

Ne zaboravite Vukovar. Jer, Vukovar je više od razrušenog grada. Vukovar su vrata Hrvatske kroz koja treba ju proći svi Hrvati.

Branitelji su prošli i ostavili slobodu i Hrvatsku iza sebe – i bijele križeve vjere u budućnost...

Svima Vama želimo čestit Božić i blagoslova, mira i ljubavi punu novu 2008. godinu.

Razgovarao: Adolf Polegubić

U Vukovaru se slabo može raditi, velika nezaposlenost, kojoj razloga pronalazimo u političkim strukturama svih Vlada RH, za koje je Vukovar na dalekom hrvatskom Istoku.

U Vukovar treba doći. Mi smo otvoreni za svjedočenje istine Vukovara. Treba obići mjesta stradanja: vukovarsku bolnicu, Groblje hrvatskih branitelja domovinskog rata, masovnu grobnicu na Ovčari, Spomen dom na Ovčari – te hangare gdje su mučeni teški ranjenici, i još puno toga.

Povijest Božića

Po riječima sv. Augustina: „Bog se počovječio, da se čovjek može pobožanstveniti“. Taj jedinstveni povijesni događaj rođenja Boga-čovjeka kršćanski svijet slavi od davnina. Svetkovina je nazvana Božić. Sama riječ Božić umanjena je riječi Bog i prvotni naziv djeteta Isusa, koji je kasnije prenesen i na sam blagdan njegova rođenja. Značenje riječi Božić kao mali Bog u kršćanstvu poprima umilna značenja: blagi Bog, dobri Bog, bliski Bog – Bog dostupan i pristupačan čovjeku. Tako je svemoguć Bog postao djetesce da nas ne prestraši i ne premaši, da nas k sebi privuče i privije. Isus je stoga sveprisutni i bliski Bog. Tako sam naziv Božić podsjeća da je blagdan Božića evanđeoska škola ljudskosti i čovječnosti. Iz njega struje uočljive odlike: pristupačnost, jednostavnost, susretljivost, povjerljivost, skromnost.

Božić se do pred kraj IV. stoljeća slavio 6. siječnja, da bi potom bio premješten na 25. prosinca kako bi se potisnula, još od cara Aurelija (270.–275.) uvedena rimska svetkovina Natalis Solis Invicti, a koja je padala u vrijeme zimske obratnice. Kršćani su vrlo rano taj dan Isusovog rođenja smatrali i početkom nove godine. U razdoblju obnovljenog Zapadnog rimskog carstva gotovo je u čitavoj Europi početak nove godine bio na Božić. I hrvatska božićna pjesma „Narodil nam se kralj nebeski“ sa stihom „na tom mladom letu veselimo se“ upućuje na Božić kao prvi dan nove godine. Tek je 1691. Crkva prihvatila 1. siječnja kao Novu godinu. Kršćanstvo je u potpunosti uspjelo potisnuti rimsku svetkovinu rođenja nepobjedivog sunca, ali nije moglo spriječiti da se mnogo poganskih običaja i rituala iz pretkršćanskog razdoblja po sili inercije zadrži u puku i do današnjih dana – uloga vegetacije, svjetlosti, darova i čestitanja. Svi ti običaji su se vjekovima oblikovali utjecajem raznih naroda i krajeva, pa su po tome zajednički čitavom kršćanskom svijetu, a opet, svaka im je sredina udahnula nešto svoga i tako ih učinila prepoznatljivima.

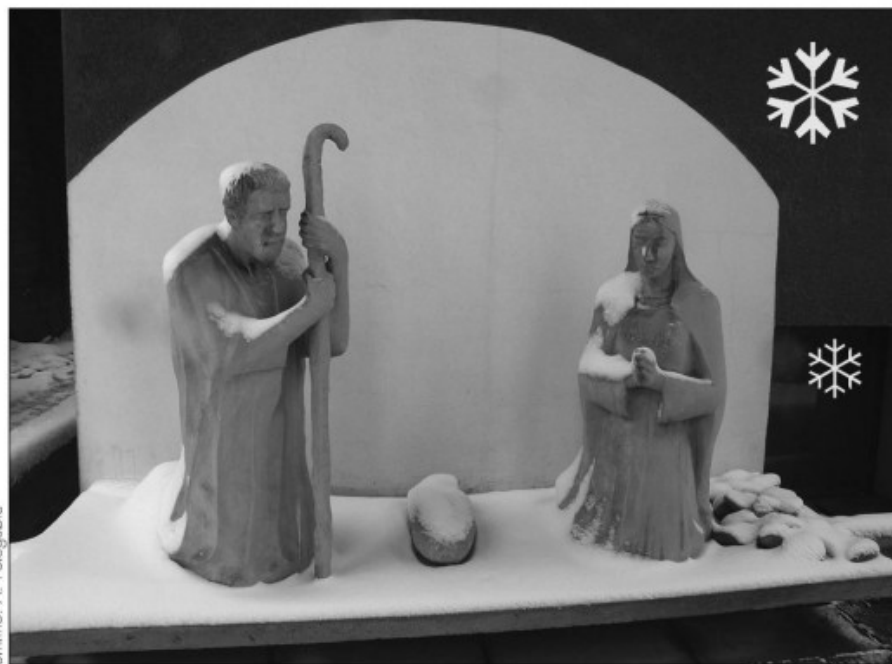
Razumijevanje Božića i njegovo otajstveno značenje lučimo po Bibliji.

Tako je Božić prije svega biblijski događaj. Na blagdan Božića se već od 5. stoljeća slave tri mise: polnočka, zornica ili pastirska misa te poldanjića. Kod polnočke i zornice čita se izvještaj o događaju Božića s njegovim povijesnim određenjem: u one dane izađe naredba cara Augusta da se provede popis svega svijeta. Kod zornice je naglasak na evanđeoskom izvještaju o navještaju pastirima, a kod poldanjića je proglas evanđelja sv. Ivana: u početku bijaše Riječ, i Riječ bijaše u Boga, i ta Riječ bijaše Bog... I Riječ tijelom postade i nastani se među nama! Ovaj proglas jasno uspoređuje stvaranje svijeta i utjelov-

trudjelno poruku o Božiću: očitovala se slava Bogu na visinama, uspostavlja se na zemlji mir, koji je potvrda Božje naklonosti prema ljudima. Ljudi su od prvog Božića svjesni da uživaju Božju naklonost, a svakog Božića obnavljaju tu svijest, pa stoga njegovu i uzajamnu blagonaklonost, dobrostivost, dobrovoljnost.

Hrvatski Božić

Otajstvo Božića oblikovalo je vjerničko doživljavanje blagdana Božića hrvatskih katolika do te mjere da se opravdano govori o hrvatskom Božiću. Božić je naišao na odraz u knji-

Snimio: A. Polegubčić

ljenje Sina Božjega; oba događaja povezuje osoba Sina Božjega. On, besmrtni, je po Božiću postao smrtnikom da bismo mi, po njemu, postali besmrtnici. On, vječan, postade vremenit, da bismo mi po njemu postali vječni. Nastanio se među nama, prihvatio naš život, postao naš suputnik i suputnik. Ostvario je svoje poslanje i postao naš Spasitelj i Otkupitelj.

Biblijski izvještaj Isusovo rođenje tumači kao događaj koji se je zbio na slavu Bogu na visini i za mir ljudima dobre volje. Zapravo Biblija izriče

ževnosti, umjetnosti, a osobito spletu običaja i u božićnim pjesmama i melodijama. Posebno su božićni običaji, a napose božićne pjesme, u stanju iz godine u godinu pobuditi vjerničko doživljavanje Božića, u pripravljanju na blagdan i u slavljenju blagdana. Svi ti običaji i pjesme uvjetuju pun odjek Božića u osobnom proživljavanju, ali i u obiteljskom i društvenom životu. Običaji, naime, obnavljaju niz sadržajnih i ljudski vrijednih čina upravljenih očitovanju čovjekoljublja od čestitanja i darivanja do izmirenja za-

mojem božiću

tako bih rado
u ovoj svetoj
sniježnoj noći
podragao po kosici
novorođeno djetesce
htio bih zagrliti
u naručje uzeti i
poljubiti
malog božića
darovati mu sebe
moju obitelj
moj narod
i čitav svijet
nek' osmijeh
ljubav
i blagoslov svoj
izlije na nas i
povede nas k ocu
i ljubavi tiho

mladen lucić

Božić je, braćo!

Božić je, braćo,
rođendan Krista,
svakoj krštenoj duši
lice od radosti blista!
Pjevajmo složno,
hvalimo Boga,
što nam je pos'lo
Sina jedinoga!
Na svijet je došao
kao siromašak,
u Betlehemske štali
grijao ga topli dašak.
Rodila ga Djeva čista,
ljudima grešnim
podarila Krista!
Bog se rodi
milo dijete malo,
pravom Hrvatu
do njega je stalo!

Ivek Milčec

negdje na jugu

pour C.

uvijek sjeta
u dane prije Božića

titravo promatram
uokolo

adventske svijeće
osvijetljuju noć

jednu negdje na jugu
upalila je majka

za sve moje brige
za sve moje radosti
za TEBE

Adolf Polegubić

vađenih i novog poleta u obiteljskom življenju. Pjesme pak stvaraju ozračje radosti i svečanosti, a sadržajem su zapravo prepjev božićnog evanđelja i kršćanskih vjerskih istina.

Božić je stoljećima odgajao hrvatskog čovjeka, i to ne samo u kršćanskoj vjeri, nego i za temeljne ljudske vrednote. Božićne pjesme odgajaju hrvatsku vjerničku dušu za kršćansku osjećajnost i suosjećanje. Razvijaju te stavove prema Isusu, Sinu Božjemu, rođenom kao dijete, ali i prema svim ljudima koji trpe. Odgajaju na djelotvornu solidarnost sa svom djecom svijeta koja dijele sudbinu maloga Isusa. Hrvatski je vjernik od Božića učio i naučio da nije najveće zlo kad je dijete rođeno na slamici oštroj, ako može računati s ljubavlju roditelja. U božićnim je pjesmama, naime, jasno naznačena središnja kršćanska vjerska istina o rođenju Bogočovjeka, koga one često nazivaju Mladim kraljem, od Djevice Marije. Tu istinu pjesme uokviruju s jedne strane u idiličan svijet pastira, mudraca zvanih kraljevima, anđela, štalice, jaslca i zvijezde vodilje. Ipak te pjesme ne skrivaju krutu životnu stvarnost i neizvjesnost u kojoj su bili novorođeni Isus, Marija i Josip. Pogodilo ih je siromaštvo, odbijanje ljudi i neprijateljska prijetnja samoga kralja Heroda. Upravo tu i takvu stvarnost živjela su pokoljenja

koja su stvorila te božićne pjesme i zatim mnoge druge generacije koje su pjesme pjevale. Jedva da su koje druge pjesme Hrvati prihvatili u takvoj mjeri kao božićne. U njima pronalaze izraz vlastite duše, povijesti i sadašnjosti. Istodobno dopuštaju da ih te pjesme odgajaju, oblikuju. Te su pjesme doista pjesme Božjega naroda koji se u njima prepoznaje, s njima poistovjećuje i upravo njima najbolje izražava svoju vjeru, cjelovito kršćansko vjerovanje, svoje kršćansko opredjeljenje, spremnost nastaviti Isusovo djelo među ljudima i danas.

Hrvatski pučki običaji

Božić se kao kršćanski blagdan u svakom narodu obilježava na poseban način čineći dio njegove etnografske baštine. Jedan običaj koji se sačuvao do danas jest običaj sijanja božićne pšenice kao simbola obnove života i plodnosti. Na dan sv. Barbare ili sv. Lucije sije se pšenica, simbol života u katolika i pripravlja zelenilo za ukras kuće i stola kod svetkovanja Božića. Sam običaj pretkršćanskog je porijekla, ali danas ima kršćansku simboliku, a svrha mu je blagoslov ljetine. Zanimljivo je da ovog običaja nema u protestantskim zajednicama i velikom dijelu Europe pa je uz Portugal i južnu Italiju, on vezan još samo

za hrvatsko podneblje. Do Božića pšenica lijepo naraste u posudi ispunjenoj vodom, te ukrašava božićni stol, dok tijekom božićnog vremena stoji pod borom, uz jaslce ili u kutu sobe. Da bi izgledala lijepo, pšenica se podrezuje i ovije hrvatskom trobojnicom, a u nekim se krajevima posred pšenice stavi jabuka te svijeće. Nakon Božića pšenica se daje pticama jer se ništa iz tog svetog doba ne smije baciti. Prema narodnom vjerovanju, gustoća iznikle pšenice, boja i sočnost njezinih vlati, predskazat će bolju ili lošiju žetvu iduće godine. I dok se običaj sijanja pšenice sačuvao i u gradovima, dotle su i u selima gotovo nestali običaji unošenja badnjaka i rasprostiranje slame pod blagdanskim stolom u predvečerje Božića. Badnjakom se naziva jedan a u nekim krajevima i tri velika panja, koja se unose u kuću na Badnju noć i stavljaju na ognjište. Taj običaj također je pretkršćanskog porijekla, ali je vremenom zadobio kršćanske oznake. Tri panja simbol su Svetog Trojstva, a njihovim se žarom pripaljuju sve svijeće u kući. Panjevima koji tinjaju obično bi se davalo malo od hrane s blagdanskog stola i vina koje se istom pilo. Vjerovalo se da će vatra velikih panjeva donijeti dobro cijelom domu i svim ukućanima.

Izvor: www.hic.hr/bozic-hrvato01.htm

LUDWIGSHAFEN AM RHEIN

„Ljubav vas je dovela“

Na smotri su nastupili zborovi iz dvanaest hrvatskih katoličkih misija i zajednica iz Njemačke

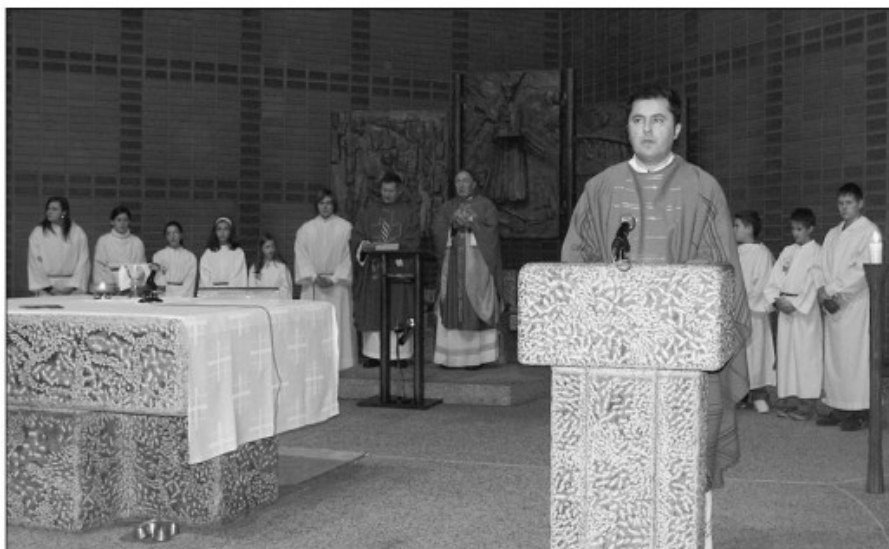
Deseta, jubilara smotra zborova djece i mladih iz hrvatskih katoličkih misija i zajednica u Njemačkoj održana je u nedjelju 11. studenoga u crkvi sv. Hedwige u Ludwigshafenu a. Rh. u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta i Hrvatske katoličke zajednice Ludwigshafen.

Prije smotre služeno je misno slavlje koje je predvodio delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić u zajedništvu s voditeljem HKM München fra Tomislavom Dukićem i voditeljem HKZ Ludwigshafen fra Ljubom Sesarom. Sve je na početku pozdravio o. Sesar izrazivši zadovoljstvo što se deseta po redu smotra održava upravo u toj hrvatskoj zajednici. Propovijedao je o. Dukić koji je djeci i mladima na njima razumljiv način približio Božju riječ protkanu s puno primjera iz konkretnog života.

Tijekom misnog slavlja pjevao je zbor HKM Ludwigshafen uz orguljsku pratnju pastoralnog suradnika Alojzija Vešligaja, a uz sudjelovanje članova svih zborova.

Prije smotre sve je pozdravio domaći njemački župnik Franz Vogelgesang, referent za dušobrižništvo katolika drugih materinskih jezika u biskupiji Speyer dr. Franz Jung te u ime Generalnog konzulata RH u Frankfurtu konzul Marko Šimat. Delegat o. Bebić je prije otvorenja smotre kazao:

„Kroz deset godina vi ste mladi svjedoci svoju katoličku vjeru u zajedničkim euharistijskim slavljinama i nastupima u više njemačkih gradova, tako ste pjevanjem slavili Boga i iskazivali mu čast. Zaslužili ste svaku pohvalu. Ako nešto ispunja ljudska srca, to je lijepa glazba i skladno pjevanje. Ljubav vas je nosila i poticala da žrtvujete svoje vrijeme za probe i crkvene nastupe. Ljubav vas je dovela i danas u ovu crkvu“, kazao je uputivši nazočnima pozdrave

Propovijedao je voditelj Hrvatske katoličke misije München fra Tomislav Dukić

predsjednika Vijeća za hrvatsku inozemnu pastvu Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine dubrovačkog biskupa mons. dr. Želimira Puljića te ravnatelja dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu vlč. Ante Kutleše.

Nastupilo je dvanaest zborova s po dvije skladbe. Zbor HKM Wies-

Ako nešto ispunja ljudska srca, to je lijepa glazba i skladno pjevanje. Ljubav vas je nosila i poticala da žrtvujete svoje vrijeme za probe i crkvene nastupe.

baden pod vodstvom s. Auksilije Milijć (pratnja: Dario Grčić i Ana Marija Ribarić) nastupio je skladbama „S neba anđel Božji“ (M. Vuk; A. Klobučar) i „On je vjetar tvojoj lađi“ (N. Krpetić); zbor HKZ Sindelfingen pod vodstvom s. Bernardete Tomić skladbama „Da mi je biti sunce“ (Rorić, M. Nardelli) i „Isuse, Isuse, ja se uzdam u tebe“ (J. Šutalo); zbor HKM Darmstadt pod vodstvom s. Damjane Damjanović i s. Anđele Milas skladbama „Nosimo dare“ (I. Šaško; M.

Kroz program je vodila Ružica Bebek

Martinjak) i „Najljepše riječi“ (B. Marinović i Južu); zbor HKM Frankfurt pod vodstvom s. Pavlimire Šimunović (orguljska pratnja: Lovro Ivošević, solo: Tanja Kajić) skladbama „Oče dobri“ (s. D. Grmača; M. Martinjak) i „Ave Maria“ (Sokol); zbor HKM Offenbach pod vodstvom Kornelije Nikolić skladbama „Isus Krist“ (J. Korner; D. Vitomir) i „Velik je Bog“ (M. Filipović; Tradition); zbor HKM Augsburg pod vodstvom s. Verene Rupčić (orgulje: Niko Radat)

skladbama „S radošću ćete crpsti“ (psalam) i „Zvona su njihanjem molila“ (Lj. Stipišić); zbor HKZ Esslingen pod vodstvom Ivana Ivankovića (violina: Iva Prošnjevska) skladbama „Oče nebeski“ (A. Mateljan; Š. Marović) i „Abraham“ (autor nepoznat); zbor HKM Rüsselsheim pod vodstvom s. Estere Marijić (orgulje: Claudia Dias) skladbama „Kolike li radošći“ (A. Prešečki; A. Garić) i „Silan Bog“ (chanson); zbor HKM Mainz pod vodstvom s. Dionizije Tomas skladbama „Slatko je u mom osjetiti srcu“ (K. Šojat; R. Ortolani) i „Pravda će zagrliti mir“ (Cifrek i A. Kinderić), zbor HKM München pod vodstvom s. Nikoline Bilić (pratnja misijski tamburaški orkestar pod vodstvom Marije Šibenik i Gabrijela

Spomenice i cvijeće predstavnicima zborova uručio je delegat o. Bebić

Stručnu ocjenu smotre dala je Z. Tomašić

Referent dr. Franz Jung, njemački župnik Franz Vogelgesang i voditelj misije o. Sesar

Vale) skladbama „Kao košuta“ (M. Nystrom) i „Isuse mili“ (s. N. Bilić); zbor HKM Köln pod vodstvom Zrin-

ke Tomašić skladbama „Slavim te Gospode“ (Stralsund 1665., psalam 138, J.S. Bach) i „Božić“ (M. Tomaš-

ić) te na kraju zbor HKZ Ludwigshafen a. Rh., pod vodstvom Alojzija Vešligaja skladbama „Sretna sigurnost Isus je moj“ (VIS „Žeteoci“ i „Sumrak na zemlju – molitva Gospi (F. Gass).

Na kraju smotre pijanistica iz Zagreba Zrinka Tomašić je dala stručnu ocjenu smotre. Pritom je istaknula kako se kod svih zborova osjetila radost glazbe, radost slavljenja Boga. „Kod nekih se zborova njeguje kultura pjevanja, a kod nekih to još nije dovoljno izraženo. Dikcija teksta kod svih zborova je dobra. Dinamike je također bilo“, kazala je potaknuvši sve neka nastave dalje s vježbanjem.

Delegat o. Bebić je podijelio spomenice i cvijeće predstavnicima zborova. Kroz program je vodila Ružica Bebek. Nakon smotre za sve je priređen objed i zabavni program.

Tekst i snimke: Adolf Polegubić

Nazočni su s radošću pratili nastupe zborova

Piše:
Tonči Matulić

Misterij života objavljen je u Duhu Života

|| Temelj nove duhovnosti života je Evanđelje života. Ono je lijek današnje krize. ||

Biblija nam daje izvanredno i jedinstveno svjedočanstvo o životu. Biblijski Bog je živi Bog. Božanski život se u činu stvaranja razlio cijelim svemirom. Stvoreni svijet nije hladni stroj, nego svjedočanstvo i obitavalište božanskoga života. Istina i punina božanskog života objavljene su u Isusu Kristu, Sinu Božjemu. On je konkretna i neposredna prisutnost božanskoga života u povijesti. Božanski život u Isusu Kristu intimno je povezan s Duhom Svetim. Srce Isusovog poslanja i djelovanja, života i navještaja, svjedočenja i propovijednja čini Duh Sveti koji svemu daje život, koji sve posvećuje, koji sve obnavlja, koji svime ravna, koji prožima svako stvorenje, koji omogućava i podržava život. Duh Sveti je Gospodin. Biblijska objava otkriva da Duh nije neka neosobna sila, da on nije nešto neodređeno s neodređenim učincima i djelovanjem. Duh Sveti je Osoba. On je u biti Duh Božji. On se kao životvorna božanska snaga objavljuje kao pravi Bog, kao jedno s Ocem i Sinom. On je treća tajna u objavi živoga Boga, koji izlazi od Oca i Sina i koji se zajedno s Ocem i Sinom skupa časti i zajedno slavi. Duh Sveti, kao treća božanska Osoba, upravo kao objavljena božanska sila i snaga koja Isusa iznutra prožima do neraskidivog jedinstva, kao konkretna objava najdublje tajne trojstvenoga – intimnog – života u vječnome Bogu, kao očitovanje najdublje tajne Božjega djelovanja i Božje prisutnosti u svijetu i povijesti, kao nadahnitelj i nadahnuće velikih proroka i obnovitelja ljudske svijesti, jest Duh Životvorac, tj. Duh koji omogućava da život postane i bude, koji život održava na životu, koji stvorenom životu istovremeno daje božansku dimenziju i osmišljenje u vremenu i prostoru.

Život najdragocijeniji Božji dar

Tajna života u kršćanskom poimanju, ali kudikamo više u kršćanskom svjedočenju, neodvojiva je od tajne božanskoga života koji nam je darovan u Isusu Kristu po Duhu Svetome.

Kršćansko shvaćanje života nije, pa onda ni ne smije biti, pozitivističko shvaćanje u smislu modernih čovjekovih težnji za ovladavanjem i kontroliranjem života. Kršćansko shvaćanje života je utemeljeno u osobi Isusa Krista koji nam šalje obećanoga Duha Branitelja po kojemu više ne živimo starim, nego novim životom koji nam je darovan. Naravno, objava tajne života u Duhu Života ne ukida prirodno stanje života. Prirodni život je krhak, lomljiv, prolazan i propadljiv. Međutim, te prirodne dimenzije života, uključujući i ljudski biološki život, nisu podvrgnute zakonu raspadljivosti, nego su podvrgnute zakonu neraspadljivosti po djelovanju Duha Svetoga. Zbog toga možemo i smijemo reći da je život najdragocijeniji dar živoga Boga, da je život po svom izvoru i temelju svet i stvoren za posvećivanje i usavršavanje. Tajna svetosti i darovanosti života u stvorenome svijetu najizvrsnije se očituje u ljudskom životu. Bog je u utjelovljenju svoga Sina, Isusa Krista, uzeo na sebe ljudski život i tako ga je posvetio jedinstvenim i najuzvišenijim životom – božanskim. Međutim, u događaju utjelovljenja sav je život zadobio milost posvećenja tako da sve stvorenje u teškim mukama i bolima uzdiše i kroz te uzdahe žarko iščekuje konačno izbačivanje iz prolaznosti i propadljivosti ovoga svijeta. Kršćansko shvaćanje života, stoga, ne donosi svijetu novost života kroz žučljive svađe sa pozitivnim znanostima i zemaljskim kraljevstvima. Čovjek po daru slobode i razuma ima zakonito pravo istraživati fenomen života. Čovjek također ima zakonito pravo ponirati u najskrivenije tajne prirodnoga života. Uostalom čovjek to danas i čini više nego ikad ranije u povijesti. Čovjek je pomoću svoga genija razvio moćna i sofisticirana tehnička sredstva pomoću kojih zahvaća, manipulira, iskoristava, kontrolira, usmjerava i poboljšava prirodni život, stanje osobnog života i kvalitete društvenog života. Međutim, to je jedna strana medalje. Druga strana medalje je skrivena tajna života koja nam je po Duhu Svetom objavljena u životu Isusa Krista. Krš-

ćansko shvaćanje života, stoga, otkriva i donosi svijetu novost božanskoga života u stvorenom životu, u ljudskome životu. Kršćansko shvaćanje života potvrđuje da se bit života nalazi u samome središtu Evanđelja života koje je živo srce Isusa Krista. Kršćansko svjedočenje života je samo onda uistinu kršćansko kada svjesno i uporno otkriva bogatstvo Božje ljubavi prema životu koja se očitovala u povijesti u životu i djelu Isusa Krista – živoga Evanđelja Božjega. Kršćansko svjedočenje je samo onda uistinu svjedočenje kada egzistencijalno potvrđuje stil života koji je otkriva dubinu bogatstva ljubavi prema životu koja se temelji na darovanoj ljubavi prema Bogu i bližnjima. Iz takve svijesti i iz takve prakse raste i razvija se jedna sasvim nova, izvorna i autentična duhovnost života. Karakteristika nove duhovnosti života nije pozitivizam, tj. ljudska volja za kontroliranjem, nego život po Duhu, s Duhom i u Duhu koji oživljava naša smrtna tijela, koji prožima svaku molekulu našega tijela, koji obnavlja naše pameti, koji obraća naša srca, koji se razlijeva po svim dijagonalama i paralelama naše egzistencije, koji nas preobražava u hram Božji, koji nam daje božansku mudrost i snagu da možemo odgovoriti na sve izazove sadašnjega vremena. Nova duhovnost života je istinsko svjetlo Evanđelja života. U suvremenom svijetu u kojemu prevladava pozitivističko i racionalističko poimanje života, u kojemu se tajna života poistovjećuje s ljudskim znanjem, s ljudskim znanstvenim otkrićima i tehničkim dostignućima, u tom i takvom svijetu kršćanin je pozvan da svojim životom, da u svome životu svjedoči tajnu božanskoga života koji mu se daruje kroz zajedništvo života s osobom Isusa Krista. Čvrsta i nepokolebljiva vjera u život kao Božji dar s Kristovim licem rada novu – evanđeosku – duhovnost života koja je kadra, jer živi snagom Duha Životvorca, nositi se sa svim pozitivističkim i racionalističkim izazovima života u sadašnjem trenutku povijesti spasenja. Temelj nove duhovnosti života je Evanđelje života. Ono je lijek današnje krize. ■

Das Lob Gottes und das Wohl des Volkes

Sehr geehrte Leserinnen, sehr geehrte Leser!

Auf den Seiten der Monatszeitschrift *Lebendige Gemeinde* konnten wir dank ihrer Redaktion mit Dr. Adolf Polegubić als Chefredakteur und seiner Mitarbeiterin Ljubica Markovica-Baban mitverfolgen, was sich in unseren Missionen und in der Kirche allgemein ereignet hat. Außer aktuellen Nachrichten aus dem Leben der Heimat- und der Weltkirche hat die *Lebendige Gemeinde* auch Reportagen über einzelne Missionen, theologische Betrachtungen von Prof. Dr. Tonči Matulić in der Rubrik *Bibel und Bioethik*, Nachrichten über verschiedene Veranstaltungen in den Gemeinden, Rubriken für Kinder und Jugendliche und Berichte über Exerzitien und Jahrestagungen der kroatischen Priester und Pastoralmitarbeiter aus Westeuropa veröffentlicht.

Außer ihrer religiösen Sendung war die Redaktion der *Lebendigen Gemeinde* bemüht, auch ihre kulturelle Mission zu erfüllen und sie hat ferner versucht, dem Bedürfnis nach Unterhaltung und Verbundenheit der kroatischen Katholiken in Deutschland untereinander gerecht zu werden. Darüber hinaus besteht ihre Aufgabe auch darin, über die Tätigkeit des Delegaten für die Kroatenseelsorge in Deutschland zu berichten. Auf diese Weise erfüllt die *Lebendige Gemeinde* auch die Rolle des schriftlich festgehaltenen geschichtlichen Zeugnisses über uns selbst, über unsere Gemeinden und über die Zeit, in der wir leben. Ich nutze diese Gelegenheit, um dem Chefredakteur Dr. Adolf Polegubić, den Mitgliedern des Redaktionsrates Željka Čolić, Stjepan Herceg, Marija Lovrić-Holenda, Antonia Tomljanović-Brkić, p. Josip Župić und auch allen anderen Mitarbeitern für diese Weihnachtsausgabe so wie für alle diesjährigen Ausgaben der *Lebendigen Gemeinde* herzlich zu danken.

Beim Durchblättern der *Lebendigen Gemeinde* aus diesem Jahr kann man feststellen, dass in unseren Gemeinden relativ viel getan wurde, um das Königreich Gottes in unserem Volk und unter uns in der Fremde zu vergegenwärtigen. Hier sei nur das

Wichtigste erwähnt: die Feier der heiligen Messe, der Religionsunterricht und die Kurse der kroatischen Sprache und der kroatischen Kultur, zahlreiche Vorträge, Ehevorbereitungskurse, Vorbereitung auf die Sakramente und Spendung derselben, Organisation von Wallfahrten und Studienreisen, Konzerte der Gesangschöre (Kinder- und Erwachsenenchöre), verschiedene Feierlichkeiten der Missio-

Ivan Lacković Croatia: „Kroatische Weihnacht“

nen, einzelne karitative Tätigkeiten auf Missionsebene usw.

Und doch steht im Zentrum unserer Pastoralpläne und -arbeit an erster Stelle die Verkündigung der Frohen Botschaft allen Menschen aller Altersgruppen, angefangen von den Jüngsten. Insbesondere der religiösen Unterweisung und Erziehung der Kinder und Jugendlichen schenken die Seelsorger und ihre Mitarbeiter ihre volle Aufmerksamkeit und Fürsorge. Erfreulich ist die große Zahl der Kinder im Religionsunterricht. Ich nehme an, dass in diesem Jahr, eben so wie im vergangenen Jahr (2006), etwa vier Tausend unserer Kinder und Jugendlichen in den kroatischen katholischen Gemeinden in Deutschland die heiligen Sakramente der Taufe, Beichte, Erstkommunion und Firmung empfangen haben. Groß ist die Zahl der kirchlich geschlossenen Ehen, zehntausende gläubige Christen haben im Sakrament der Beichte inneren Frieden gefunden.

Das Lob Gottes und das Wohl des Volkes und jedes Einzelnen durch Wachstum im Glauben und in einem gesunden Nationalstolz – sind Verbindungselement, Sinn und Berechtigung unserer gesamten Pastoralarbeit. Mit einem Wort: Es ist Arbeit für das himmlische Königreich. Seine Verwirklichung hat mit der Fleischwerdung und Geburt Christi begonnen. Marias Einwilligung dem Engel: „Mir geschehe nach deinem Wort“ ist der Beginn seiner Verwirklichung. Seit diesem Augenblick ist Gott Emanuel geworden – Gott ist mit uns!

Sichtbar und zugänglich. Das ist das Geheimnis der Fleischwerdung Jesu. Die Geburt Jesu zu feiern bedeutet Gott zu feiern, der für uns zum Menschen wurde, gegenwärtig unter den Menschen und durch die Kirche bis heute unter uns anwesend.

Wie sollen wir aber Gott für das Geschenk der Menschwerdung seines Sohnes in unserer Wirklichkeit Dank sagen? Wie sollen wir all die Gnade erwidern, die uns durch die Sakramente oder in direkter Form zuteil geworden sind?

Ich glaube, dass jeder von uns, der ehrlich sich selbst gegenüber ist, Grund hat, am Ende des alten Jahres und zu Beginn des neuen Jahres mit der Kirche zu singen: „Dich, Herr, preisen wir, treu bekennen wir!“ Die Dankbarkeit ergießt sich in das Gebet: „Beschütze uns, Herr, mit der Macht deines Namens, bewahre uns vor der Sünde, werde Herr über unsere Herzen, damit dir dein Volk unbefleckt heilig diene jeden Tag!“ In einer solchen Atmosphäre des Gebets nehmen wir freudig das Geschenk eines weiteren Weihnachtens und neuen Jahres an, mit allem was es uns durch Gottes Vorsehung bringt.

Mit diesen Gedanken, verehrte Leserinnen und Leser, Schwestern und Brüder in Christus wünsche ich Ihnen allen, Ihren Familien, allen Christen und der ganzen Welt gesegnete Weihnachten und ein frohes neues Jahr.

Pater Josip Bebić, Delegat

Die Suche nach dem Glück

Schau dir die Erde an, sie leuchtet fast. Die Menschen feiern bald Weihnachten!, sagte der große Engel zum kleinen Engelsneuling. Für den neuen Engel war der Blick auf die Erdkugel, die eingebettet in einem funkelnden Lichtermeer lag, neu und faszinierend. Vom Himmel aus war der Anblick wirklich etwas Besonderes. „Die Erde ist von hier aus so schön“, sagte der kleine Engel und sein großer Begleiter lächelte wissend. „Besonders jetzt in der Vorweihnachtszeit erscheint sie traumhaft. Die Menschen aber sind immer noch die gleichen, schätzen ihren Planeten und die Natur nicht, genauso wenig wie sich gegenseitig, aber das wirst du ja noch sehen.“ Der Engelsneuling war gespannt und sah seinen Engelsprofessor, so die offizielle himmlische Bezeichnung für den Engelsneulingsbegleiter, an, der mit seinen Erläuterungen fortfuhr: „Zu deinem Engelsdasein gehören einige Pflichten, und bestimmte Regeln gelten hier für alle gleich. Ich habe dir einige Dinge gezeigt, die zum Engelsleben gehören, jetzt musst du aber eine Aufgabe lösen, bevor wir mit dem Grundlagenunterricht in Engelskunde weitermachen können. Finde heraus, wo das Glück zu finden ist. Ich darf es dir nicht verraten, weil das jeder für sich finden muss, um es dann weitergeben zu können. Denk daran, dass wir Engel eng mit den Menschen verbunden sind und Verantwortung für sie tragen. Wir leiten und beeinflussen sie auf unsere Weise. Du gibst das Glück also weiter. Erst wenn du es findest, wirst du das innere Leuchten der Engel erhalten“, sagte der Engelsprofessor, lächelte freundlich und verabschiedete sich mit den Worten: „Viel Glück und ich erwarte bald die Lösung!“ Der neue Engel war zunächst irritiert, so etwas hat er nicht erwartet, und wusste nicht, wo er überhaupt mit der Suche anfangen sollte. Er schaute zu den Sternen und flog zu ihnen hin: „Wisst ihr denn, wo ich das Glück finden kann?“ fragte er den ersten Stern. Die Sterne kannten diese Frage schon, lächelten den Neuling aufmunternd an und antworteten zwinkernd: „Für uns ist das gemeinsame Strahlen ein Glück. Dafür brauchen wir gegenseitiges Verständnis und Zusammenhalt. Wir sind eine große Familie, das ist unser Glück!“ Der neue Engel war froh, das klang wirklich gut. Galt das auch für ihn selbst, fragte er sich und dachte nach. Doch, das stimmt alles, aber etwas fehlt mir noch. Er flog weiter zum Mond und fragte nach dem Glück. Der Mond sagte ihm freundlich: „Ja, das Glück ist für mich die Hoffnung, dass mein Mondlicht niemals aufhört!“ Der neue Engel bedankte sich und flog nachdenklich zur Sonne. Die Sonne antwortete ihm auf seine Frage hin fröhlich: „Oh, das Glück — das ist meine Wärme und die Helligkeit und gleichzeitig mein Glaube daran, dass das so bleibt.“ Der Engel wurde nachdenklich. Das hörte sich alles richtig an, er konnte jedem zustimmen und doch hat-

William Adolphe Bouguereau (1825–1905), Zwei Engel (Detail)

te er das Gefühl der Antwort ganz nahe zu sein, aber diese nicht komplett fassen zu können. Was sollte er seinem Engelslehrer genau sagen? Soll er ihm erklären, dass Familie, Verständnis, Zusammenhalt, Glaube, Hoffnung, Licht, Wärme, Helligkeit alles das — Glück für jemanden bedeuten können. Da gibt es bestimmt etwas Kürzeres, so in einem Wort, wo das alles inbegriffen ist. Wenn ich mit so einer langen Liste ankomme, wird sich der Engelslehrer bestimmt wundern, überlegte er. Für Engel ist es ein Glück hier im Himmel und Gott nahe zu sein. Und für die Menschen? Kann man Glück richtig in Worte fassen, fragte er sich wieder. Das Glück wohnt in einem selbst, sagte seine innere Stimme. Sein Engelslehrer hatte ihm von den sonderbaren Menschen erzählt, die immer auf der Suche nach dem Glück seien und fast nie zufrieden waren. Welches Glück konnte denn so allumfassend sein, das für Engel und auch für Menschen gilt, fragte er sich. Er sah sich seine Liste nochmals an. Alle diese Werte galten auch für Menschen. Die Menschen brauchen Zufriedenheit und die kommt von innen. Engel besitzen diese innere Zufriedenheit, weil sie in sich ruhen, sie haben die Liebe zueinander und zu den Menschen. Auf einmal wusste er, dass er das Schlüsselwort gefunden hatte: es ist die Liebe!

Der kleine Engel flog zu seinem Lehrer und sagte zufrieden: „Die Antwort auf der Suche nach dem Glück ist die Liebe. Sie beinhaltet gleichzeitig Verständnis, Hoffnung, Glaube, Wärme und Licht und kann mit Worten nicht erklärt werden, weil sie von innen kommt. Die Liebe ist die Basis für Glück, denn wenn man sie hat, kann man sie auch weitergeben. Sie wohnt in einem Selbst. Die Menschen brauchen sie genauso wie wir Engel.“ Der Engelsprofessor lächelte. „Du hast deine Aufgabe gut gelöst und hast das Schlüsselwort für das Dasein gefunden. Der Ort, wo die Liebe zu finden ist, liegt im Inneren jedes Einzelnen. Wir Engel haben den Schlüssel durch die Liebe Gottes, und manchen Menschen müssen wir den Weg erst zeigen. Du aber hast das innere Leuchten bereits in dir und musst es nicht erhalten“, sagte der Engelslehrer freundlich. Der kleine Engel war stolz und glücklich. Er blickte zur erleuchteten Erde und hoffte, dass die Menschen auch dieses Leuchten erhalten werden. Er war sicher, dass gerade jetzt zu Weihnachten viele Menschen doch die Liebe und die Hoffnung erleben werden. Und am Himmel erstrahlten die Sterne, der Mond und die Sonne leuchteten zusammen und die Engel sandten den Menschen auf der Erde ihre guten Wünsche zu Weihnachten, damit sie das Fest der Liebe gemeinsam mit ihren Familien glücklich und zufrieden begehen und den Segen der heiligen Nacht aufnehmen können.

Željka Čolić

Franz-Peter Tebartz-van Elst wird Bischof von Limburg

|| Papst Benedikt XVI. hat am 28. November den Nachfolger von Franz Kamphaus ernannt ||

Papst Benedikt XVI. hat Weihbischof Prof. Dr. Franz-Peter Tebartz-van Elst zum neuen Bischof von Limburg ernannt. Dies wurde am Mittwoch, 28. November 2007, zugleich im Vatikan, in Münster und in Limburg bekannt gegeben. In allen Gemeinden des Bistums Limburg läuteten deshalb am Mittwochmittag die Glocken. Im Limburger Dom versammelte sich das Domkapitel zum Gebet für den neuen Bischof. Der aus Kevelaer-Twisteden stammende Franz-Peter Tebartz-van Elst ist bisher als Weihbischof im Bistum Münster tätig. Zuvor war er Professor für Pastoraltheologie und Liturgiewissenschaft an der Universität Passau. Die Amtseinführung von Franz-Peter Tebartz-van Elst wird voraussichtlich am 20. Januar 2008 um 15.00 Uhr im Limburger Dom sein.

Der Münsteraner Priester empfing am 18. Januar 2004 von Bischof Dr. Reinhard Lettmann in Münster die Bischofsweihe. Weihbischof Tebartz-van Elst war in Münster Nachfolger von Dr. Werner Thissen, der als Erzbischof nach Hamburg wechselte. In Limburg wird er Nachfolger von Bischof Dr. Franz Kamphaus, der an seinem 75. Geburtstag im Februar 2007 aus dem Amt geschieden war.

Franz-Peter Tebartz-van Elst wurde am 20. November 1959 als zweites von fünf Kindern einer Bauernfamilie in Kevelaer-Twisteden geboren. Das Abitur machte er am Piuskolleg in Coesfeld. In Münster und Freiburg studierte er Theologie und Philosophie. Die Priesterweihe empfing er am 26. Mai 1985.

Nach Kaplansjahren in Altenberge St. Johannes Baptist stellte ihn der Bischof 1988 zum Studium frei. Dies führte ihn an die University of Notre Dame im US-Staat Indiana. Tebartz-van Elst wurde mit einer Arbeit über das Erwachsenenkatechumenat zum Doktor der Theologie promoviert. 1990 wurde der Geistliche Domvikar in Münster und (bis 1996) Domkaplan am St.-Paulus-Dom in Münster.

1996 übernahm er einen Lehrauftrag für "Pastoraltheologie/Homiletik" im Fachbereich Katholische Theologie an der Westfälischen Wilhelms-Universität Münster, wo er seit 1998 (nach seiner Habilitation mit einem Werk über die Gemeinde in mobiler Gesellschaft) als Privatdozent tätig war. Ein Jahr später wurde er zusätzlich Rundfunkbeauftragter des Bistums Münster für den öffentlich-rechtlichen Rundfunk.

Im Jahre 2002 folgte die Ernennung von Tebartz-van Elst zum Universitäts-Professor für Pastoraltheologie und Liturgiewissenschaft an der Universität Passau. 2003 ernannte ihn Papst Johannes Paul II. zum Weihbischof in Münster.

Der Wahlspruch des künftigen Limburger Bischofs lautet: „In Christo baptizati, Christum induistis“ („Ihr alle, die ihr auf Christus getauft seid, habt Christus als Gewand angelegt“). Franz-Peter Tebartz-van Elst sagt zu seinem Wahlspruch: „Wir Christen gehören durch die Taufe zu Christus. Sein Gewand zu tragen, zeichnet uns aus. Dieser Schmuck erinnert an unsere Würde und bezeichnet unsere Identität als Christen. Im Sinne einer missionarischen Kirche können wir bezeugen, dass wir im Glauben eine Antwort haben, nach der andere suchen. Wir wissen um das, was uns im Glauben geschenkt ist. So wird die Botschaft auch für andere attraktiv.“ Das Wappen des neuen Bischofs ist voller Symbole: Links im Wappen angedeutet sind die drei niederrheinischen Flüsse Rhein, Maas und Niers. Rechts zeigen die drei Ähren die Herkunft vom Hof. Im theologischen Sinn deuten die Flüsse auf das Sakrament der Taufe hin, die Ähren auf die Eucharistie. Die untere Hälfte des Wappens symbolisiert die Schutzmantel-Madonna von Kevelaer und Maria als Urbild der Kirche.

Text und Bild: www.bistumlimburg.de

Weihnachtsgruß

Herzlich grüße ich alle Mitglieder der Gemeinden für Katholiken anderer Muttersprache in Deutschland

mit ihren Seelsorgen, pastoralen Mitarbeiterinnen und Mitarbeitern sowie den vielen Helferinnen und Helfern in den Gemeinden. Zugleich danke ich für Ihr Glaubenszeugnis und Ihren Dienst an der gemeinsamen Kirche in Deutschland. Lassen Sie uns im

Blick auf Jesus Christus, der als Gottessohn für alle Menschen guten Willens in diese Welt gekommen ist, mitarbeiten an einer Welt, die Schritt für Schritt göttlicher und damit zugleich menschlicher wird.

Ihnen allen wünsche ich ein gnadenreiches Weihnachtsfest und Gottes reichen Segen für das Neue Jahr 2008

Ihr
Mons. Wolfgang Miehle
Nationaldirektor

SINDELFINGEN, ESSLINGEN, LUDWIGSBURG,

Hodočašće u Asiz i Rim

Sedamdeset mladih potvrđenika i vjernika iz hrvatskih katoličkih zajednica Esslingen, Ludwigsburg i Sindelfingen dio svojih jesenskih praznika provelo je na hodočašću u Asizu i Rimu. Hodočasnike su predvodili voditelji HKZ Sindelfingen fra Marinko Vukman, Esslingen fra Ivan Škopljana-Maćina i Ludwigsburg fra Jozo Župić te dvije učiteljice Hrvatske škole Marija Prpić i Ivana Livačić. Ideja da se

svake godine okupe mladi na putovanjima u različite kulturne destinacije ili u domovinu potekla je od raznih zajednica, biskupija i dekanata. Mlade hodočasnike je sa zanimljivostima iz života sv. Franje upoznao fra Jozo Župić. U Asizu su se susreli s 400 mladih hodočasnika iz Njemačke na „Jugendwallfahrt des BDKJ nach Assisi“, koji je trajao od 26. rujna do 31. listopada pod geslom „Otkrij svoj poziv

i živi ga“. Okupljenima se obratio biskup biskupije Rottenburg-Stuttgart Gephard Fürst. Hodočasnici su tri dana proveli u Rimu gdje su bili smješteni u domu hrvatskih hodočasnika „Bl. Ivan Merz“. Posjetili su brojne duhovne i kulturne znamenitosti Rima o čemu im je govorio fra Darko Poljak. Hodočasnici su prisustvovali i na audijenciji kod Svetoga Oca pred bazilikom svetog Petra.

Ivana Livačić

SINDELFINGEN

Humanitarni koncert

Hrvatska katolička zajednica Sindelfingen organizirala je u subotu 17. studenoga u Sindelfingenu humanitarni koncert na kojemu je prikupljeno oko 15.000 eura za razmišljanje Hrvatske. Zvijezde toga koncerta, na kojemu se okupilo više od dvije tisuće Hrvata i njihovih prijatelja iz Sindelfingena i cijele Njemačke,

bili su Zlatan Stipišić-Gibonni i tamburaški sastav Gazde. „Ovim ćemo koncertom utkati mali kamenčić u pomoć svome hrvatskom narodu“, rekao je u pozdravnom govoru fra Marinko Vukman, spomenuvši se teškog stradanja Vukovara, kao i brojnih poginulih, ranjenih i izbjeglih.

IKA

HAGEN

Slavlje sakramenta potvrde

Svečano je bilo u nedjelju 18. studenoga u HKM u Hagenu, kada je 17-ero mladih primilo sakrament sv. potvrde. U crkvi sv. Mihaela okupilo se mnoštvo vjernika koji su mnogi za ovu prigodu došli iz domovine. Svečanost misnog slavlja predvodio je o. Dominicus Mayer, opat samostana benediktinaca u Meschedamu, uz koncelebraciju voditelja misije don Stjepana Vrdoljaka i delegata Osthausa za Hagen-Witten. Opat Dominicus podijelio je sakrament sv. potvrde te je istaknuo važnost i ulogu očuvanja vjere posebno kod mladih. Don Stjepan Vrdoljak je rekao da su potvrđenici također došli na Kristovu lađu – Crkvu. Ta lađa koja stalno plovi i nailazi na razne prepreke, životne oluje i nevere, ali uz jaku vjeru te će se prepreke lakše prebroditi. Zvonko Bosnić

BERLIN

Četvrta međunarodna krunica

A sve je u Hrvatskoj katoličkoj misiji u Berlinu započelo još 2003. godine koju je svojevrmeno papa Ivan Pavao II. označio Godinom krunice. Inicijativom molitvene skupine Marijina legija tada je u HKM, na povijesnoj adresi Stresemannstr. 66, započela molitva krunice za djecu svake prve subote u mjesecu. Pa kad se kroz prvu godinu održavanja mjesečne krunice „osjetila“ radost zajedničke molitve, organizatori i članovi Župnog vijeća pomisliše kako bi bilo lijepo to iskustvo podijeliti i s drugim misijama i vjerskim zajednicama. Pa se eto slijedom tih misli 2004. godine i dogodila I. međunarodna krunica za djecu. Tijekom godina održavanja rasla je i širila se, obogaćivala i dopunjavala, na radost vjernika, svećenika, djece i roditelja. Djeca i roditelji se za nju pripremaju, mole, crtaju i pjevaju. Ove su godine svojim rukama izradili veliku Misionarsku krunicu. Četvrto „izdanje“ međunarodne krunice je ispunilo djecom i roditeljima crkvu sv. Sebastiana gdje je sjedište HKM Berlin. Molila su se Otaštva svjetla. Hrvatskim vjernici-

ma pridružili su se u molitvi i djeca i svećenici iz Poljske i Talijanske katoličke misije. Pjevalo se i molilo kako na hrvatskom, tako i na njemačkom, španjolskom, francuskom, engleskom, poljskom, talijanskom i latinskom jeziku. Na organizaciji ovogodišnje krunice djeci, roditeljima i mladim obiteljima je na kraju zahvalio fra Petar Čir-

ko, voditelj HKM-e. Uz poseban trud fra Radoslava Tolića, valja istaknuti da su neposredno zaduženi pa i za odličnu izvedbu zaslužni i aktivni vjernici Anica Krstanović, Janja Tadin, Pavka Draganović, Stipo Milanović, Marija Kolak, a oni ističu i nesebičnu pomoć Damirke, Rozike, Tanje, Nevenke, Ante, Zdravka, Marije, Suzane, Kristine, Sanje, Marije.

Tekst i snimka: Sonja Breljak

MÜNCHEN

Predavanje o temi vjernik i politika

U prostorijama HKM München 9. studenoga održano je predavanje za studente i druge mlade hrvatske iseljenike o temi „Vjernik i politika“. Predavač je bio mr. Ante Moro, ugledni hrvatski politolog, a ujedno i aktivni vjernik član misijskog vijeća HKM-a. Predavanje je otvorio fra Tomislav Dukić, župnik HKM-e, koji je voditelj tjednih vjeronaučnih susreta za studente i druge mlade Hrvate. U okviru predizborne kampanje i parlamentarnih izbora u domovini, predavanje o ulozi vjernika u politici privuklo je veći broj mladih studenata iz glavnog bavorskog grada. Predavač mr. Moro se 1989. godine aktivno počeo baviti politikom, osnivajući tada prvu podršku Hrvatske demokršćanske stranke u iseljeništvu. Nakon toga osniva i HKDU u Njemačkoj, koja je u devedesetim godinama po broju članova bila najjača iseljenička stranka. No zbog slabe potpore matične stranke u domovini, HKDU u Njemačkoj nije imala trajniju budućnost. U mjesecu lipnju ove godine raspuštena je koordinacija HKDU-a Njemačke na čijem čelu se nalazio mr. Ante Moro. Na po-

četku predavanja mr. Moro je istaknuo kako u saborskim klupama sjedi više od 70% katolika, i da se sukladno tome očekuje da Hrvatska ima zakone i ustav koji neće biti proturječan kršćanskim načelima života. U stvarnosti to izgleda drugačije. U Hrvatskoj postoji zakon o legalnom pobačaju, i zato je neobjašnjiva činjenica da u jednoj katoličkoj zemlji može biti legalno ubijanje nerođene djece. Postavlja se pitanje tko određuje politiku u vjernič-

kom životu u Hrvatskoj, zašto se 90% katolika u Hrvatskoj ne suprostavi takvim zakonima koji su protiv kršćanskih načela? Predavač je izrazio mišljenje da vjernici u Hrvatskoj zbog mentaliteta političko-komunističke doktrine još uvijek smatraju da se Crkva ne smije miješati u aktivnu politiku. Sukladno tome hrvatski vjernici rijetko stanu u obranu Crkve, kada se ona napada od struktura vlasti, kazao je.

Tekst i snimka: Andela Drmić

MÜNCHEN

Proslava sv. Cecilije

U četvrtak 23. studenoga u HKM München proslavljen je blagdan sv. Cecilije, zaštitnice crkvene glazbe. Bila je to prigoda da se u kapeli bl. Alojzija Stepinca susretnu svi crkveni zborovi koji nastupaju u različitim crkvama gdje se hrvatski vjernici okupljaju na svoja misna slavlja. U ovoj velikoj hrvatskoj iseljeničkoj zajednici postoje crkveni zborovi u crkvama St. Michael, St. Gabriel, St. Paul te u crkvi Maria Schutz iz Pasinga. Na blagdan sv. Cecilije stigli su pjevači iz svih dijelova grada da uz zajedničku pjesmu i druženje proslave još jednu uspješnu godinu napornog pjevanja i vježbanja. Susretu crkvenih zborova bili su nazočni voditelj HKM-e fra To-

mislav Dukić, fra Luka Livaja, fra Draško Teklić, fra Ante Buljan i fra Ante Jojo Marković. Sestra Viktorija Vukančić vodi crkveni zbor u crkvi Maria Schutz, sestra Marta Jozić vodi zbor u crkvi St. Gabriel, dok sestra Nikolina Bilić vodi mušku klapu „Croatia“ i žensku vokalnu skupinu „Lira“ koji nastupaju na središnjoj hrvatskoj misi u crkvi St. Michaela. Muška klapa „Croatia“ i vokalna skupina „Lira“ nedavno su nastupili na smotri crkvenih zborova iz hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj. Nakon misnog slavlja na kojem je istaknuta važnost crkvenog pjevanja uslijedilo je zajedničko slavlje uz poznate hrvatske delicije i glazbu koja je atmosferu učinila još

opuštenijom i veselijom. Za ukusna jela i pića bila je zadužena s. Marija Blajić. Svi zborovi su otpjevali nekoliko pjesama uživajući u zajedničkom druženju. Svojim nastupom posebno se istakla klapa „Croatia“, čiji članovi uz ogromni entuzijazam i veliku potporu s. Nikoline već sigurno plove klapskim vodama postajući tako jedna od najpoznatijih iseljeničkih klapa u Njemačkoj. Njihove pjesme odišu onom dalmatinskom čarolijom koja nikada ne ostavlja ravnodušnim. Pjevajući poznate klapske pjesme poput „Vilo moja“ i „Croatia iz duše te ljubim“ klapa je i ostale pjevače animirala na zajedničko pjevanje, tako da su kapelom bl. Stepinca odjekivali prekrasni tonovi hrvatske klapske pjesme.

Andela Drmić

WIESBADEN-NAUROT

Franjevački dijalog i dijalog franjevac međusobno

Franjevci Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja sa sjedštem u Splitu, koji djeluju u hrvatskim katoličkim misijama i zajednicama u Njemačkoj, okupili su se od 26. do 28. studenoga na susretu s provincijalom dr. fra Željkom Tolićem u kući za susrete biskupije Limburg „Wilhelm-Kempff-Haus“, u Naurodu kod Wiesbadena. Prigodno predavanje održao je profesor povijesti i zemljopisa na Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Sinju fra Zvonko Tolić. Govorio je o franjevačkom dijalogu i dijalogu franjevac međusobno. „Franjo je bio u svom vremenu potpuno predan Kristu i zaštiti nebeske Majke. Mogu li pogani današnjeg vremena reći na nas franjevce: Gledajte kako se ljube! Ljudi u nama gledaju i traže odgovor na svoja egzistencijalna pitanja. Treba li nas Crkva ovakve kakvi jesmo? Čime možemo danas ići u dijalog sa suvre-

menicima i čime ćemo sljedeće 2008. godine ići u jubilej 800. obljetnice Franjevačkog reda“, upitao je o. Tolić. Pozdravnu riječ subraći, kojih je bilo 27, među kojima su uz provincijala dr. fra Željka Tolića bili i delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić i definitor fra Josip Klarić, upu-

tio je gvardijan franjevačkog samostana sv. Gabijela u Münchenu fra Ante-Vuk Buljan. Provincijal o. Tolić je govorio o stanju u Provinciji: o duhovnom stanju, pastoralu, bolesnoj braći, o materijalnom stanju, brojčanom stanju u Provinciji te o umroj braći.

Tekst i snimka: A. P.

ROTTERDAM

Proslavljen sv. Nikola Tavelić

U nedjelju 18. studenoga u rotterdamskoj katedrali Hrvatska katolička misija u Nizozemskoj svečano je proslavila svoga zaštitnika sv. Nikolu Tavelića. Za ovu svečanost upriličena je trodnevnica u Rotterdamu koju su predvodili fra Ivo Živković, o. Vidan Mišković i fra Franjo Ninić. Sve tri večeri vjernici su imali prigodu za sv. ispovijed, te su svi

sudjelovali na molitvi krunice prije sv. mise. U nedjelju svečanu sv. misu predvodio je župnik iz Vancouvera u Kanadi fra Pavao Norac-Kevo, uz koncelebraciju voditelja HKM Wuppertal fra Ante Maleša, fra Franje Ninića iz Münstera, o.p. iz Rotterdama o. Jana van Duynhoven te voditelja misije fra Ivica Jurišića. Sv. misu pjesmom zajedno s misijskim zborom,

uzveličao je zbor mladih iz HKM Wuppertal. Nakon mise nastavljeno je druženje kod obiteljskog stola u prostorijama nizozemske škole u blizini misije, koja je za ovu prigodu ustupila svoj prostor. Folklorna skupina „Zagreb“ iz Wuppertala izvela je nekoliko plesova, te su gosti svećenici predstavili svoje zajednice domaćim vjernicima iz Nizozemske.

MÜNCHEN

Održan tamburaški koncert

Kada su prije šest godina krenuli upoznavati tajne sviranja tamburice mladi misijski tamburaši su zasigurno priželjkivali dan kada će održati svoj prvi samostalni koncert za svoje roditelje i ljubitelje tamburaške glazbe. Uz ogromnu podršku svojih voditelja Gabriela Vale i Marije Šibenik tamburaši su sve ove godine uporno vježbali upoznavajući na taj način raznolikost hrvatske glazbene tradicije. U subotu 13. listopada u kapeli bl. Alojzija Stepinca su Stjepan Jurišić, Christian Kovačić, Zvonimir Nejak, Teo Pejašić, Ana-Marija Sentić, Marija Moro, Anja Tolić, Kristijan Kopic, Matej Kopic, Luka Kopic, Filip Merdžan, Antonio Merdžan, Martina Zubak, Tea Zubak, Christofer Terzić, Ante Radošević, Andrija Kovačević, Matija Ivančić, Josip Rendulić pod rav-

Misijski tamburaši s maestrom Leopoldom i voditeljem misije o. Dukićem

nanjem maestra Siniše Leoploda održali koncert za dugo pamćenje. Ravnatelj tamburaškog orkestra HRT-a Siniša Leopold više od godinu dana redovno dolazi iz Zagreba i uvodi tam-

buraše u tajne ovog prekrasnog glazbala. Zahvaljujući radu maestra Leopolda s tamburašima oni uz sviranje i pjevaju hrvatske pjesme.

Tekst i snimka: Andela Drmić

KIRCHHEIM

Slavlje sv. Nikole Tavelića

Hrvatska katolička zajednica u Kirchheimu proslavila je 18. studenoga dan zajednice i svoga zaštitnika sv. Nikolu Tavelića. Biskupija Rottenburg-Stuttgart je 2005. godine bivšu HKM Esslingen razdijelila u 4 nove zajednice. Jedna među njima je i Kirchheim. Budući da svaka župska zajednica treba imati svoje ime i svoga zaštitnika, članovi Župskog vijeća iz Kirchheima za svoga su zaštitnika izabrali sv. Nikolu Tavelića. Ovo je bila druga župska proslava. I u svakoj novoj čini se jedan mali napredak. Ove se godine prije proslave slavila trodnevica. Jednu večer je župski vikar fra Ivan sla-

vio svetu misu i poslije mise je bilo euharistijsko klanjanje. Drugu večer je došao župnik iz Göppingena fra Ivan Gavran, koji je prije sv. mise slavio pokorničko bogoslužje i održao predavanje. U nedjelju 18. studenoga bila je središnja proslava sa sv. misom koju je predvodio župski vikar fra Ivan Škopljanač-Maćina. Zajedno s njim se bio njemački župnik Franz Keil koji je pravno župnik i ove hrvatske zajednice. Fra Ivan je u svojoj propovijedi istaknuo kako smo prije 35 godina bili ponosni na svog prvog kanoniziranog sveca, ali i s pitanjem u sebi: pa zar je to bio jedini u našoj povijesti?

Hrvatski narod je u svojoj povijesti imao mnogo svetih ljudi. Zar i papa Ivan VIII. tek tako kaže za Hrvate: christianissima gens – najkršćanskiji narod. Primjer sv. Nikole Tavelića neka potakne svakog od nas na poštovanje prema svima koji su živjeli kršćansku vjeru i za nju davali svoje živote kao i što to lijepo kažemo: za krst časn slobodu zlatnu. Prije svete mise djeca iz Nürtingena izvela su lijepi igrokaz o svetim sakramentima. Nakon mise je slijedio prigodni program na kojem su nastupila djeca s recitacijama i pjevanjem te stariji župski folklor iz Esslingena. Na kraju je bila večera za sve prisutne koju su pripremile vrijedne župljanke iz Kirchheima. **N.N.**

SINGEN

O srčanom i moždanom udaru

U Centru Hrvatske katoličke misije Singen-Villingen u Singenu 28. studenoga održana je vrlo uspješna tribina u sklopu koje je predavanje održao dr. Zorislav Jakumetović. Predavač je došao iz Waldeck Klinike u Bad Dürrenheimu - kako je u pozdravnom slovu istakao voditelj misije fra Dinko Grbavac. Predavanje koje je imalo radni naslov „Uzroci srčanog i moždanog udara i kako ih spriječiti“ popunilo je dvoranu Centra sa osobama koje su bile zainteresirane za tu temu. Predavač je na jednostavan i razumljiv način, koristeći se priručnim sredstvima, pristupio toj vrlo zahtjevnoj temi. Iznesene su i crne statistike kako u Njemačkoj tako i u Hrvatskoj koje su izravni uzročnici bilo moždanog bilo srčanog udara. Pojasnivši uzroke koji potiču srčani i/ili moždani udar iznio je i kako ih predusresti i izbjeći kroz zdraviji način života u koji između ostalog spada zdrava mediteranaska hrana, tjelesna aktivnost. Zanimljivo je bilo vidjeti većinu sudionika ovog predavanja koji su se aktivno uključili s konkretnim pitanjima dr. Jakumetoviću na koje je na jednostavan način i pristup odgovarao. **D.G.**

PLIVANJE

Uspjesi mladih Hrvata u Njemačkoj

Nedavno je u frankfurtskom Bergen-Enkheimu prvo mjesto u natjecanju plivanja djece rođene 1998. godine osvojila Marion Miklaušić, članica SG Frankfurt, osvojivši ukupno 1109 bodova. U natjecanju djece rođene 1999. godine treće mjesto osvojila je Anna-Maria Miklaušić, članica SG Frankfurt, osvojivši 651 bod.

SINGEN Petnaest godina Bosnien-Foruma

Humanitarna organizacija Bosnien-Forum u Njemačkom gradu Singenu proslavila je ovih dana petnaestu obljetnicu postojanja. Okupljanjem članova organizacije na zajedničkoj večeri napravljena je retrospektiva dosadašnjeg djelovanja i učinaka. Organizacija je osnovana krajem 1992. kada je već postalo jasno da ratna događanja neće biti kratkotrajna i da će svi vidovi pomoći, a pogotovo humanitarne biti neophodno potrebni. U okviru katoličke župe Srca Isusova u Singenu okupila se skupina ljudi spremnih na pomaganje. Od prvih dana pa do danas ova njemačka župa je bila centar oko kojega se sve vrtilo. Župnik Gebhard Reichert je od početka preuzeo ulogu mentora ove organizacije. Kroz organizaciju je prošlo puno članova i pomagača, ali je jezgru činilo desetak ljudi koji su bili aktivni prvih dana kao i danas. Imena koja treba svakako spomenuti su: Strobel Bernd, glasnogovornik organizacije, Siegmund Wolfgang, Leirer Josef, Leirer

Andreas, Drayer Josef, Isak Klemens, Riedel Klaus, Koller Wolfgang itd. U ovo vrijeme su i tri vrlo aktivna člana nažalost preminula: Strobel Marai, Leirer Burgel i Messmer Albrecht. Od Hrvata su u organizaciji od prvoga dana do sada Ruža i Josip Mijić iz Grebnica, kao suosnivači, voditelji i prevoditelji. Organizacija je od prvog dana imala moto pomoći ljudima, te je pomagala u hrani, lijekovima, odjeći

namještaju, bijeloj tehnici, a nakon rata je k tome došla i kulturna promidžba našeg naroda. Ostvareni su 51 transport u različite regije: Osijek, Slavonski Brod, Orašje, Domaljevac, Odžak, Mostar Ravno, Sarajevo, Bugojno, Đakovačka Breznica, Nova Bila itd. Pošto je organizacija od početka zamišljena i postavljena kao „forum“, kao jedan od zadataka si je postavila rasvjetljenje razloga i uzroka koji su doveli do rata. Članovi organizacije su na razne načine djelovali kako bi se o tome doznala prava istina. ■

Neumorni u prikupljanju pomoći: J. Leirer, J. Mijić, B. Strobel, J. Drayer sa župnikom G. Reichertom

U SPOMEN

Tomislav Duka svećenik redovnik

U petak 2. studenoga u Zagrebu je u 76. godini života, 58. redovništva i 50. godini svećeništva preminuo o. fra Tomislav Duka, svećenik Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja. Fra Tomislav (Pavao) Duka rođen je 2. siječnja 1932. u Igranima. Osnovno školovanje završio je u rodnom mjestu, klasičnu gimnaziju u Sinju, Visovcu i Zagrebu, filozofski i teološki studij u Zagrebu, Makarskoj i Ljubljani. U Franjevački red stupio je 1. srpnja 1950. na Visovcu, a svećane zavjete položio je 4. listopada 1955. u Makarskoj. Za svećenika je zaređen 8. travnja 1958. u Splitu. Nakon ređenja vršio je službu u Plini kraj Ploča, u Blizni, u Bristivici i u Promini. Kao gvardijan upravljao je samostanom Gospe Visovačke na Visovcu i franjevačkim samostanom Svetoga Križa u Živogožđu. Nakon gvardijanske službe premješten je u Njemačku gdje je bio dušobrižnik triju hrvatskih katoličkih misija: u Neussu od 30. srpnja do 31. kolovoza 1983., u Sindelfingenu od 1. rujna 1983. do 31. srpnja 1988. i u Rosenheimu od 1. kolovoza 1988. do 31. prosinca 1990. godine. Za vrijeme Domovinskog rata djelovao je u Zagrebu, u Ministarstvu za rad i socijalnu skrb RH. Nakon političkoga djelovanja, početkom 1998. povukao se u franjevački samostan u Živogožđu.

(Prema: Glas Koncila, 18. 11. 2007, str. 33.)

HAGEN

Natječaj likovnih radova

Hrvatska katolička misija iz Hagen i NK „Croatia Hagen“ uz potporu slobodne umjetnice Ankice Karačić iz Iserlohna organizira natjecanje djece u likovnim radovima. Radi se o natjecanju u dvije kategorije: za djecu do četvrtog razreda i za djeca od petog do dvanaestog razreda. Djeca bi trebala slikati u svojim školama, misijama, kulturnim zajednicama i dr. te svoje najbolje radove slati na adresu prostorija Hrvatske katoličke misije u Hagen, Pelmeke str. 14, 58089 Hagen, najkasnije do 15. siječnja 2008. Izložba dječijih radova održala bi se na godišnjoj proslavi NK „Croatia“ iz Hagen 26. siječnja 2008. Prosudbena komisija će proglasiti tri najbolja djela u svakoj kategoriji, a autori će dobiti prikladnu nagradu. Tema i tehnika bi bila slobodna tako da djeca mogu crtati po svojoj želji, a radilo bi se na blok formatu A3 ili A4. Na poleđini slike treba obavezno napisati ime i prezime, razred koji polazi, te misija, škola ili kulturna zajednica iz koje dolazi. Radovi se mogu poslati na navedenu adresu ili osobno donijeti na hrvatsku večer u Hagen koja će biti 26. siječnja u Gesamtschule Hilfe, Am Bugel od 19:00 sati. Kako Hrvatske večeri proteklih godina u Hagenu imaju humanitarni karakter tako će biti i ova, a jedna vrsta donacija bila bi i ova izložba slika koje bi se prodavale, a prikupljeni novac bi se namijenio u humanitarne svrhe.

Zvonko Bosnić

Od grešnosti do svetosti

|| Richard Green, „Put ljubavi“, Izvori, Zagreb, 2007. ||

Put ljubavi je kršćanski roman, s otvorenim i izravnim porukom ljubavi za svakoga čovjeka koji iskreno traži ljubav, za svakog koji iskreno slijedi put svoga srca.

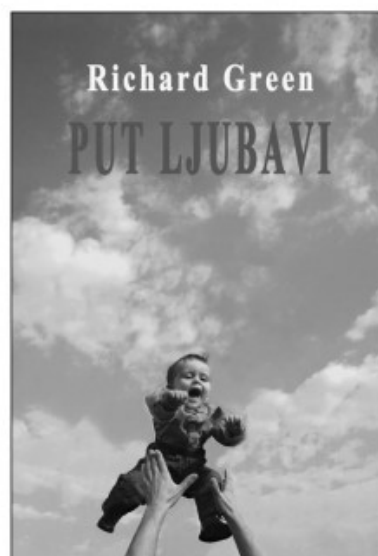
Jacob, glavni lik romana, u duhovnom smislu podsjeća na sv. Augustina. Traži smisao života u hedonističkim, tjelesnim užicima. Na početku puberteta svoje „ja“ pronalazi u estetskim i erotskim užicima fotografa modnog časopisa „Vogue“ kada odbacuje svoje roditelje – jer oni odbacuju njegovo novootkriveno „ja“, njegove bludne tjelesne i umjetničke naslade.

U drugom dijelu romana autor prikazuje selo – prihvatilište za beskućnike i napuštene. Autor i ne skriva svoje simpatije prema tom svijetu i svoju humanističku, karitativnu, angažiranost, jer događaje pripovijeda u prvom licu. To je selo prihvatilište koje su njegovi roditelji, Reuben i Rose,

podigli, selo u kojem je rođen i odrastao. Reubena su kao dijete u bijegu pred nacistima spasile benediktinke i udomile u svom samostanu. Taj duboki doživljaj iz djetinjstva pomogao je Jacobovu ocu da prihvati ideju njegove majke da podignu prihvatilište za beskućnike i siromašne.

Rose, Jacobova majka, kojoj je i posvećen taj roman, svetački je lik žene koja spontano u najobičnijoj ljudskoj jednostavnosti pomaže beskućnicima i napuštenima. Jacob je u tom selu proživio i ponovno proživljava svoje sretno djetinjstvo – u kojem pronalazi svoje napušteno, odbačeno, iskonsko „ja“ U ljubavi malenog djeteta.

Cijeli roman je kršćansko svjedočenje obraćenja. Od grešnosti do svetosti. Glavni lik romana piše svoju romansiranu i dramatiziranu ispovijest. Roman je pisan osebnim, upečatljivim

vim stilom. Osobito su poetski lijepe, psihološki duboke i duhovno snažne meditacije o ljubavi.

Narudžbe: za internet narudžbu adresa: knjiga@izvori.com; obična narudžba: Izvori, Trnjanska 64, 10000 Zagreb. Cijena: 70 kn (+ poštarina).

Sjećanja političkog emigranta

|| Gojko Borić, „Hrvat izvan domovine – sjećanja političkog emigranta“, Naklada P.I.P. Pavičić, Zagreb, 2007., 234 str. ||

Knjiga Gojka Borića „Hrvat izvan domovine – sjećanja političkog emigranta“ predstavljena je nedavno na 30. Interliberu u Zagrebu. O knjizi su govorili urednik Miroslav Ležaja, bivši politički emigrant Branko Salaj, voditeljica Odjela za nakladništvo HML-a Vesna Kukavica, književnik Srećko Lipovčan i autor. „Knjiga svjedoči o polustoljetnom putu jednoga Hrvata izvan domovine izložena opasnosti da izgubi život“, rekao je Ležaja dodavši kako je Borić bio emigrant, ali i kritičar hrvatske političke emigracije. Ocijenio je kako je Borić bio uvijek vjeran pristaša demokratskoga političkog djelovanja. Branko Salaj smatra kako je knjiga trajan dokument o hrvatskoj po-

litičkoj emigraciji. Dodao je također kako je autor zbog, kako je rekao svog mediteranskoga mentaliteta ponekad „prenago i preoštar“ u ocjeni nekih pojava.

Vesna Kukavica je ocijenila kako ni današnja Republika Hrvatska još uvijek ne želi dovoljno upoznati hrvatsku emigraciju. Knjiga je podijeljena na tri poglavlja, u kojima autor između ostalog piše o svom djetinjstvu, sveprisutnoj Titovoj UDBI, jugoslavenskoj mašineriji ubijanja i poteškoćama objavljivanja tekstova u suvremenoj Hrvatskoj. Knjiga Gojka Borića iz Njemačke jest zanimljiva memoarska proza pripadnika generacije hrvatskih emigranata na Zapadu,

koja se čita nadušak kao dojmliiva avanturistička priča, poglavito nam mladima koji smo imali sreću odrasti bez trauma političkog progona i izgnanstva. Gojko Borić tajno se dopisivao s Franjom Tuđmanom i bio jedan od njegovih „jamaca“ kod Amnesty International za proglašenje „utamičenikom savjesti“. Njegova kolumna „S inozemnog vidikovca“ koja je izlazila u čitanom dnevniku „Slobodna Dalmacija“ – ostajala je u mraku hrvatske tranzicijske zbilje neapsolvirana. U svakom slučaju, ova je knjiga ispunila prazninu, koja je postojala između istovrsnih naslova koje su ranije objelodanili hrvatski emigranti poput Kala Mirtha („Život u emigraciji“, Matica hrvatska, Zagreb, 2004., 434 str.) ili pak Jakše Kušana („Moja borba za Novu Hrvatsku“, Jure Georga Prpića („Hrvati u Americi“, HMI, Zagreb, 1997. 485 str.), zaključila je Vesna Kukavica.

PROMJENA ADRESA

Hrvatska katolička Misija Ludwigshafen ima od 1. prosinca novu adresu koja glasi:
Hrvatska katolička misija
Brandenburger Str. 1
67065 Ludwigshafen a. R.
Telefon i telefaks ostaju isti.

Hrvatska katolička zajednica Filderstadt ima odnedavno također novu adresu:
Hrvatska katolička zajednica
Blumenstr. 19
70794 Filderstadt
Tel. i faks: 071 51 956 9708

Napisala i priredila: Željka Čolić

Dragi mladi čitatelji!

Predbožićno vrijeme je stiglo. Unatoč zimskom vremenu, nadamo se vašem dobrom raspoloženju, ne samo zbog školskih praznika, nego i predstojećih mirnih blagdanskih dana.

Vama i vašima sretan i blagoslovljen Božić i Novu godinu od srca želimo!

Posloži slova i dobit ćeš pet „božićnih“ pojmova

ŠAŠDOĆE

DABKANJ

VESTA ĆON

DANBLAG AMIR

SUSIOVO RENJOĐE

Zanimljiva priповijest

Jaslice

Katica i Mateo su uzbuđeni. Večeras idu s mamom i tatom na Božićni sajam u grad. To je uvijek poseban doživljaj. Tamo se osjeti posebno Božićno vrijeme. Jedva su čekali da se roditelji sprema. Kad su stigli tamo, već je bilo podosta gužve. Omamljivi miris kestena i božićnih kolača se svugdje širio. Mateo se htio odmah voziti na ringelšpilu. Katica bi radije otišla kod kolača. Mama bi htjela pogledati božićne kristalne kugle, a tata bi najradije htio odmah izabrati bor. Stajali su nasred sajma i gledali u različite pravce, neznajući kud bi najprije krenuli. Konačno reče tata: „Dobro, da ne stojimo dalje ovako, idemo se podijeliti. Katice, ti uzmi bracu čvrsto za ruku i vi idite na dječju stranu, a mama i ja ćemo se pobrinuti za bor i nakit. Za 15 minuta se sretnemo opet ovdje kod ovog velikog nakićenog bora, pa ćemo dalje nastaviti zajedno. Kad krenemo kući, nositi ćemo izabrani bor svi zajedno.“ Svi su bili zadovoljni tim rješenjem. Katica je uzela Matea za ruku i krenuli su odmah prema ringelšpilu, gdje se Mateo vozio čak tri puta. Konačno su nastavili dalje i htjeli krenuti prema kolačima, kad su usput naišli na veliku gužvu ispred sebe. Značajljivo su stali i vidjeli Djeda Božićnjaka, koji djeci dijeli male čokoladice. Katica ga je malo bolje pogledala i počela razmišljati kako izgleda bez te duge bijele neprivredne brade i bez tog crvenog kostima. Sigurno je stavio i jastuk umjesto trbuha, pomisli. U tom trenutku Djed Božićnjak joj veselo pruži čokoladu, koju je rado uzela. Odmah je počela zadovoljno jesti i upita još žvakajući: „Mateo, je li tebi isto dobra tvoja čokolada?“ Pogleda pored sebe i zaprepasti se. Matea nije bilo. Brzo se počela okretati okolo sebe, gledati između ljudi da nađe svog petogodišnjeg brata. Počela je najprije tiho, ali s vremenom, kad ga nije mogla vidjeti, sve glasni-

je zvati: „Mateo, Maateeeoooo!“ Ali, od Matea ni traga ni glasa. Suze su joj navirale na oči, počela se tresti i skoro je počela trčati kao muha bez glave, ali nije znala kud bi najprije krenula, kad osjeti lagan dodir ruke i pogleda u nasimijano lice Djeda Božićnjaka. „Ti si u nevolji, zar ne? Tražiš svog malog bracu?“ upita je tihim glasom. Katica nije od suza mogla odmah odgovoriti, nego samo klimnu glavom. „Isus će ti pomoći, idi kod velikih jaslca, tamo ćeš dobiti odgovor na sve nevolje“, rekao je i nastavio dalje dijeliti dječji čokolade. Katica je munjevito krenula prema jaslacima, koje je mogla radi velike zvijezde na krovu štalice vidjeti s mjesta, gdje stoji. Zadržano je stigla do jaslca, koja je bila predivno napravljena sa velikim figurama Marije i Josipa, pastira, čak je slama bila prava, a mali Isus je ležao zamatat u jaslacima. Različite figure životinja su bile izrađene od drveta. Katica pomisli kako je badava došla, jer svog bracu nije vidjela među gledateljima ispred ograde, kad primijeti u jaslacima, odmah blizu Isusa, neki pokret. Pogleda malo bolje i vidi Matea među svim tim figurama u jaslci. Čim je vidio sestru, Mateo se odmah počeo vraćati preko ograde. Katica u prvom trenu nije znala hoće li vikati na njega ili ga zagrliti. Umjesto toga Mateo je odmah sam zagrlili, sav veseo, što je vidi. I njemu je bio strah nacrtan na licu. „O, baš te volim seko“, rekao je plačljivim glasom. „Ova velika zvijezda me odvela od tebe i ja sam došao kod Isusa!“ Svu ljutnju je Katica progutala i bila sretna što ga je našla. A, Mateo je nastavio: „I, znaš, ovo ti nije pravi Isus, to ti je samo lutka. A, kud je pravi Isus otišao?“ Katica se nasmiješila: „Pravi Isus ti je na nebu i čuva nas, ali je uvijek s nama i među nama!“ Pogledom potraži „čudnovatog“ Djeda Božićnjaka, kojeg više nije bilo...

Izgubljene riječi

Upiši riječi na odgovarajuće mjesto

dolazak – znači – svijeće – dan – počinje –
danas – riječ – 25 – zapravo – četiri

Priprema za Božić _____ došašćem. Došašće ili advent (iz latinskog adventus) _____ dolazak, a odnosi se na _____ /rođenje Spasitelja Isusa Krista. Adventski vijenac s četiri _____ simbolizira vrijeme isčekivanja u trajanju od _____ nedjelje prije Božića. Badnjak se naziva _____ uoči Božića.

A, _____ je povezana s riječju „bdjeti“ (iz staroslavenskog bad), jer se na taj dan bdjelo čekajući Isusovo rođenje.

Hrvatska riječ Božić _____ je umanjena riječ „Bog“, a potom je preuzeta kao naziv velikog blagdana. Božić se počeo slaviti _____ 12. u Rimu u 4. stoljeću (u izvorima dokazana godina 336 n.e), i tako je ostalo do _____.

Znate li

- da je prve jaslce napravio sv. Franjo Asiški 1223. g. u prirodnoj veličini
- da su kršćani (gotovo u čitavoj Europi) od davnina smatrali dan Isusova rođenja i početkom nove godine
- da je Crkva tek 1691. g. prihvatila 1. siječanj kao početak nove godine i sam blagdan Nove godine
- da se Nova godina često naziva i Mladi Božić ili Mali Božić

Pitalice

1) Koji anđeo je navijestio pastirima Radosnu vijest?

- a) Rafael
- b) Gabrijel
- c) Danijel

2) Njemačka riječ „Weihnacht“ znači

- a) blagoslovljena, sveta noć
- b) tamjanska noć
- c) meka noć

3) Isus je rođen u

- a) Nazaretu
- b) Jeruzalemu
- c) Betlehemu

4) Kršćanske simbolične boje za advent i Božić su

- a) zelena i crvena
- b) žuta i narančasta
- c) plava i ljubičasta

5) Božić pada u koji hrvatski mjesec?

- a) siječanj
- b) studeni
- c) prosinac

Riješenja: 1b, 2a, 3c, 4a, 5c

„Šale“

Dar

Bako, tvoj dar za Božić bio mi je baš najljepši od svih darova, kaže Ivica.

- Stvarno? poveseli se baka.
- Da, mama mi daje svaki dan 5 eura da ne sviram na bubnjevima!

Svinja

- Moj muž mi želi ovaj Božić pokloniti svinju. To mu je slično, priča seljanka susjedi.
- Što, zar si je već vidjela?, upita susjeda.

Božić

Kaže plavuša drugoj:

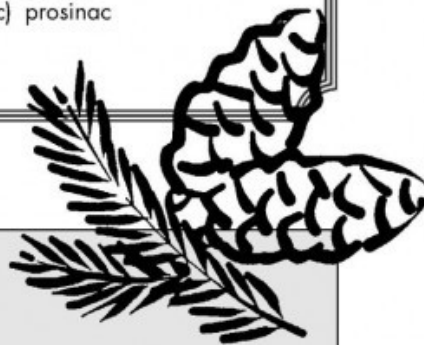
- Ove godine pada Božić na petak!
- Druga plavuša zaprepašteno:
- O, ne, nije valjda 13.!

Plać

Mama se brine o bebi, koja stalno plače.

Pita mala Marija:

- Mama, zar nisi dobila uputu za uporabu? Gdje se to gasi?

Božić

Rješenje pošaljite najkasnije do 29. siječnja 2008. godine

Mariofil Soldo	Koverta	Božićna pjesma	Tiskovni ili autorski	Preprodavač droga	„American jewish institute“	Mjesto Isusova rođenja	Belgija	Sastojak zemnog plina	Turska	Rimski vojskovođa	Organ-ski spoj	Razdoblje grčke povijesti	Erbij	Musko ime
Morska riba, komarča		▽				Ispos-nici	►							
Isusova majka	►						Sportski stručnjaci Pjevač, Goran	►						
Robinja u haremu turskog sultana									Sjeverni ili južni Lapov, lupež	►			„Lumen“ Breme	►
Čurke, pure					Pjevačka melodija Pridobivali	►								
Nikola Jerkan			Ruhr (nizozemski) Polupojas na kaputu	►				Arsen Dedić Radij	►			Povrh, iznad Marijin muž	►	
„I tako dalje“				Početak utrke Ždrijebe (omar)	►					Redatelj Menzel „Litra“	►			
Cerovo drvo									Grah, prikaš, lozar	►				
Aktivni japanski vulkan										Ame-rički redatelj				Kožni tamni pigment
Atenski kralj	►									Čitatelj molitve u džamiji				
Danska	▽													
Donji dio posude				„Amper“ Skladatelj Wolfgang ... Mozart	►					Fosfor		Biljarski štap Sjedi ... na ...		
Država pod kanovom vlašću										Njemačka		Misa u ponoć s Badnjaka na Božić	„Lovac“ (šah) Nad-glednici	►
Kartaška igra	►									Strah, trta				
Njima je objavljena blagovijest	▽									Brav				
Otvor lojne zlijezde					Spisateljica Ensler	Vlasnik ili zakupnik farme	9. i 20. slova abecede	Njemačka pjevačica Nena	„Tona“	Redatelj, Ermanno				
Alexandre Dumas			Stručnjaci za dječakologiju Olegn. krizi	►										
Bljeskanje									L. Nola Noy-narka Vujević	►		Indij Nor-veška	►	
„Taksa“		Slikar Robert Ura, dobnjak	►				Popr- vak Skijašica Jelusić	►						Maga- reći glas
Sin Božji	►				Pisac Igor Mato Ergović	►						Elmer Rice Redatelj Frank	►	
Klasični filolog, Koloman				Atletičar, Pietro Dušik	►					Kolac (zbirna imenica) „North“	►			
Priručnik za putovanje									Termin, (matematički ...)	►				

PAPINA PORUKA ZA SVJETSKI DAN SELILACA I IZBJEGLICA 2008.

„Mladi selioci“

Mladi čovjek koji je doselio u drugu zemlju živi u napetosti između dvaju pripadnosti i često je osamljen, na pola puta između dviju kultura, u ničijoj zemlji, rekao je to predsjednik Papinskog vijeća za pastoral selilaca i izbjeglica kardinal Renato Raffaele Martino predstavljajući danas u Tiskovnom uredu Svete Stolice poruku pape Benedikta XVI. za Svjetski dan selilaca i izbjeglica za 2008. godinu koja ima za temu „Mladi selioci“. Zajedno s kardinalom Martinijem poruku je predstavio i tajnik mons. Agostino Marchetto te mons. Novatus Rugambwa, podtajnik toga vijeća.

Na tiskovnoj konferenciji ukratko je predstavljen sadržaj i glavne misli poruke u kojoj Papa primjećuje kako za mlade selioce osobito težak problem predstavlja takozvana „dvostruka pripadnost“: s jedne strane, oni živo osjećaju potrebu da ne izgube kulturu iz koje su ponikli, a, s druge, u njima se javlja razumljiva želja da postanu sastavni dio društva u koje su primljeni, a da to ipak za sobom ne donese potpunu asimilaciju i samim tim gubitak tradicije svojih predaka. Među tim mladima ima i djevojaka, koje lakše postaju žrtve izrabljivanja, moralnih ucjena pa čak i svakovrsnih zlopotreba. Što tek reći o napuštenim adolescentima i maloljetnicima, toj posebno rizičnoj kategoriji među tražiteljima azila? Ti mladići i djevojke često završavaju na ulici prepušteni samima sebi i postaju plijen nemilosrdnih izrabljivača, koji ih, nerijetko, pretvaraju u objekte tjelesnog, moralnog i spolnog nasilja, ističe Papa u svojoj poruci.

Papa u poruci progovara i o prisilnim seliocima: izbjeglicama, prognanicima i žrtvama trgovine ljudi, među kojima je mnogo djece i mladih. Nikoga ne smiju, snažno ističe Papa, ostaviti ravnodušnim potresne slike velikih izbjegličkih i prognaničkih logora koji postoje u različitim dijelovima svijeta. Kako ne misliti na to da su i ti maleni došli na svijet, kao i svi drugi, s opravdanim težnjama za sretnim životom? Ta djeca i mladi jedino što su iskusili jesu „logori“ u ko-

jima moraju boraviti, gdje žive u izolaciji, daleko od stambenih naselja i lišeni mogućnosti pohađanja redovne nastave. Pa kako onda mogu s nadom gledati u budućnost? Premda je istina da se za njih čini mnogo, potrebno je

ipak uložiti truda da im se još više pomogne putem stvaranja prikladnih prihvatilišnih i obrazovnih struktura, piše Papa.

Na pitanje kako odgovoriti na iščekivanja mladih selilaca, primjećuje Papa, odgovor je vrlo složen. U obiteljima selilaca je nestalo one tradicionalne podjele uloga koja je pos-

U samom bi se školskom sustavu stoga trebalo voditi računa o toj njihovoj situaciji. U njemu bi za doseljeničku djecu trebali biti predviđeni takvi obrazovni programi koji će biti primjereni njihovim potrebama i ujedno pomoći njihovoj integraciji u novu sredinu. Zalaganje svih – profesorâ, obitelji i studenata – bez sumnje će pridonijeti i pomoći mladim seliocima da se što je bolje moguće uhvate u koštac s izazovom integracije i pružiti im mogućnost da steknu sve ono što može koristiti njihovoj ljudskoj, kulturnoj i stručnoj naobrazbi, piše Papa. On pritom poziva crkvene zajednice u koje selioci dolaze da sa simpatijom prihvaćaju mlade i najmlađe s njihovim roditeljima, trudeći se razumjeti sve nedade kroz koje su prošli i pomažući im uključiti se u novu sredinu.

Papa progovara o još jednoj, kako kaže, privremenoj skupini selilaca. Riječ je o studentima koji studiraju u inozemstvu a čiji je broj u stalnom porastu. Ti mladi ljudi iziskuju posebnu pastoralnu skrb. Oni se često osjećaju osamljenima, pod pritiskom studiranja a katkad i u materijalnoj stisci. Crkva, u svojoj majčinskoj brizi, na njih gleda s ljubavlju i nastoji provesti u djelo posebne pastoralne i socijalne poduhvate, u kojima se vodi računa o velikim resursima koje predstavljaju ti mladi ljudi.

Papa se na kraju obraća mladim seliocima te im poručuje da se zajedno sa svojim vršnjacima pripreme izgraditi pravednije i bratskije društvo, savjesno i ozbilj-

no izvršavajući svoje dužnosti prema svojim obiteljima i državi. Poštujte zakone i ne dopustite da vas ikada ponese mržnja i nasilje. Trudite se, radije, biti već sada protagonisti svijeta u kojem će vladati razumijevanje i solidarnost, pravednost i mir, poručuje Papa mladim seliocima.

IKA

Nikoga ne smiju, snažno ističe Papa, ostaviti ravnodušnim potresne slike velikih izbjegličkih i prognaničkih logora koji postoje u različitim dijelovima svijeta. Kako ne misliti na to da su i ti maleni došli na svijet, kao i svi drugi, s opravdanim težnjama za sretnim životom?

tojala u zemlji iz koje su došli te često dolazi do sukoba između roditelja koji su ostali duboko ukorijenjeni u svojoj kulturi i djece koja su se brzo akulturirala u nove društvene sredine. Ne treba podcjenjivati ni teškoće s kojima se mladi susreću pri uključivanju u obrazovni sustav koji je na snazi u zemljama koje su ih primile.

Mene su nosili

Priča Ivica Perica:

- Ja sam bio pametno dijete, prohodao sam s 10 mjeseci!
- Ja sam bio još pametniji, mene su nosili do četvrte godine!
- odgovori Perica.

Snovi

Školski psiholog pita malog Antu:

- Što bi želio raditi kad odrasteš?
- Sanjam o tome da zarađujem 20 milijuna mjesečno, kao moj tata.
- Zar tvoj tata zarađuje 20 milijuna mjesečno?! – upita zapanjeno psiholog.
- Ne, on također sanja o tome.

Tablete za spavanje

Žali se Smiljan prijatelju:

- Izgubio sam 500 eura, ne spavam noćima.
- Pa što se nisi meni obratio?
- Da mi posudiš 500 eura?
- Ma ne, imam dobre tablete za spavanje.

Umor

Govori učiteljica učenicima:

- Sporo pišete, sporo zbrajate, sporo mislite, sporo... ima li nečeg što je s brzo?
- Da, brzo se umorimo! – dovikne Anica.

Nilski konj

Ispituje nastavnica malog Janka:

- Zašto si tukao Marka?
- Zato što mi je prije tri godine rekao da sam nilski konj.
- A zašto si ga jučer tukao?
- Tek jučer sam vidio kako ta životinja izgleda.

Zamisli

Nakon dva sata brljanja po tanjuru Marija kaže mami:

- Mama, ja ne volim ovu ribu.
- Zamisli da je nešto što voliš i pojedi.
- Daj ti zamisli da sam pojela pa odnesi tanjur.

Jestiva pristojnost

- Ne otkopčavajte remen nakon obroka.
- Za stolom ne pričajte o dijete.
- Ne govorite punih ustiju.
- Izbjegavajte počinjati razgovor o nezgodnim temama.
- Ne postavljajte nezgodna pitanja.
- Zamazani pribor ne odložite na stolnjak.
- Kad privremeno ustajete, ostavite ubrus na stolici.
- Za stolom se nije pristojno češljati ni ti šminkati.
- Pribor koji je pao na pod nemojte podizati.
- Ne pomažite konobaru u pospremanju.
- Nije pristojno odbiti ponuđeno jelo.

- Konobar je dužan staviti vam jelo u tanjur.
- Ne pokazujte da ne želite piti tako da okrenete čašu naopak.
- Jestli sa šeširo na glavi smiju samo žene.
- Ne vodite razgovor preko susjeda za stolom.
- Uvijek prvo kušajte hranu pa je zatim solite i sl.
- Ne čačkajte zube za vrijeme jela.
- Za stolom sjedite uspravno i ne lju-ljajte se na stolici.
- Vinske čaše držite s tri prsta za stak.
- Pivo možete piti izravno iz konzerve, ali s rupčićem.
- Tijekom večere vaša je obveza razgovarati s osobama koje sjede do vas.

Pečena patka u umaku od naranče

Priprema: Patku očistite, operite, a zatim natrljajte Vegetom izvana i iznutra. U manjoj zdjelici pomiješajte med, ocat i žlicu ulja pa tom mješavinom premažite patku sa svih strana. U utrobu patke stavite pola naranče, očišćeni poriluk, i to samo bijeli dio. Na pleh koji ste prije toga premazali preostalim uljem stavite patku, podlijte vrućom vodom i pecite u pećnici zagrijanoj na 190°C. Tijekom pečenja patku premazujte preostalom mješavinom meda, octa i ulja te je podlijevajte toplom vodom. Nakon sat vremena pokraj patke stavite preostalu naranču narezanu na ploške i nastavite peći još oko sat vremena (dok ne omekša). Za to vrijeme pripremite prilog tj. krokete od riže. Rižu stavite u kipuću vodu, dodajte Vegetu i kuhajte na laganoj vatri oko 15 minuta. Maknite s vatre i malo ohladite. Dodajte naribani sir, razmućeno jaje, dumbir, peršin, krušne mrvice i sve dobro izmiješajte. Rukom oblikujte male kuglice, a u sredinu svake stavite kockicu sira. Kuglice od riže uvaljajte u krušne mrvice i pržite u dubokom ulju dok ne dobiju svijetložutu boju. Pečenu patku izvadite iz pleha, a suvišnu masnoću ocijedite. Umak procijedite i izlijte u manju posudu. Dodajte dumbir, papar, vino i razmućeno škrobno brašno s vodom. Zajedno kuhajte 1-2 minute stalno miješajući. Po potrebi umak još malo posolite. Pečenu patku narežite i poslužite uz umak i pripremljene krokete od riže.

Sastojci za 4 do 6 osoba: patka (1,5-2 kg), 1 žlica Vegete, 50 ml vruće vode topla voda za podlijevanje. Za premazivanje: 80 g me-

da, 3 žlice octa, 3 žlice ulja. Za nadjevanje: 1 naranča, 2 poriluka. Za krokete od riže: 150 g riže dugog zrna, 1-2 žlice krušnih mrvica, 100 g sira edamera narezanog na kockice 2 žlice nasjekanog peršina, ½ žličice dumbira u prahu, 1 jaje, 60 g naribanog parmezana, 2 žličice Vegete, 500 ml vode, ulje za prženje. Za umak: ½ žličice dumbira, 2-3 žlice bijelog vina, 50-100 ml vode, 1-2 žličice škrobnog brašna, papar, sol.

RJEŠENJE IZ PROŠLOG BROJA

A	M	E	R	I	K	A	□	A	S	P	E	K	T
L	□	R	E	G	E	N	S	B	U	R	G	□	R
B	O	M	B	O	N	A	□	A	D	I	O	□	I
E	M	I	R	□	O	N	O	□	B	R	□	M	N
R	A	T	E	□	A	□	P	I	O	X	I	□	I
T	R	A	N	I	□	S	T	A	N	D	A	R	D
V	A	Ž	I	T	I	□	O	S	A	O	□	A	A
E	□	A	C	I	□	□	Z	O	N	D	□	□	□
L	S	□	A	R	□	□	N	A	D	I	□	□	□
I	T	E	□	A	□	□	A	□	A	T	□	□	□
K	O	M	E	T	□	□	N	D	□	O	□	□	□
I	L	I	R	I	□	□	S	N	O	B	□	□	□
□	A	R	O	□	□	□	□	S	T	O	R	A	□
P	R	A	T	I	L	A	C	□	I	V	□	A	G
A	□	T	I	V	O	L	I	□	R	E	V	N	O
D	T	□	K	E	□	A	K	□	A	N	□	G	□
O	R	M	A	R	□	N	A	U	Č	I	T	E	L
V	E	O	□	A	L	I	D	A	□	K	E	□	G
A	F	R	I	K	□	N	A	R	B	A	D	A	□

Nagrađena: Mira Mracsek, Maribor

10. SMOTRA ZBOROVA DJECE I MLADIH

LUDWIGSHAFEN AM RHEIN, 11.XI. 2007. ODRŽANA SMOTRA ZBOROVA DJECE I MLADIH

10. SMOTRA ZBOROVA DJECE I MLADIH Ludwigshafen am Rhein, 11. XI. 2007.

